د زړه وینا

د

ګل پاچا الفت

Ketabton.com

اشعار

دزمری میاشت

۱۳٤۱

هجري ش.کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کتاب کښې ځينې اشعار لکه:

ښکلا او هنر- د صلح نړۍ
مينه او دوستي- صلح کل

د بشردوستۍ او بين المللي ملګرتيا، دجهاني اتفاق او اتحاد دصلح اوګډ ژوند تلقين کوي او ديوه عالي فکر او جهان بين نظرپه پيداکولوکښې ښه اغيزه لري.

ښائي چه دا راز اشعار په پښتوادب کښې ډير لږ روي او ديوه ادبي تحول دآغاز بسم الله ورته وويلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانه الفته!

ستاسو ديوان ماوکوت، هغه مخکښې چاپ شوي شعرونه مو خو د غوره اشعارو په نامه نشر شوي دي، دا پاتې شعرونه مو چه اوس راټول شوي دا به په څه نامه شايع کيږي؟ دا ګوندې غوره اشعارنه دي؟

نه! تبعيض مه کوه! غاړه به دې بنده شي.

زما په نظر ستا ټول شعرونه غوره دي، ستا ټول خيالونه ژور اوفکرونه لوړدي، ماته ستا ټولې خبرې ښې ښکاري.

رښتيا! وايي ته خو خبرې نه کوې ته چه داسې ښه شعرونه ويلای شې ولې به خبرې کوې.

ستا شعرونه او ستا نثرونه خو ستا خبرې دي چه د چاپ په برکت هرچاته رسي اوهر څوک پکښې د خپل زړه خبرې اوري.

نو ګويا ته ډيرو خلکو سره ډيره موده او هروخت خبرې کوې.

سيد شمس الدين مجروح

دحمل ٢٥- ١٣٤١

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر گویندهٔ حقیقی را ارمغانیست که بدیگران هدیه میکند.
این ارمغان تهنا پیرایهٔ حروف و کلمات نیست، جستجوی زیبائی در بازی لفظ و صنا یع فرینده نیست، آهنگ و قافیه نیست ایهام و ادماج نیست، این ارمغان پیام است.
پیام شاعر بدلهای مردم، باندیشه وتخیل مردم بذوق و عواطف مردم، نه تهنا به کسانی که در قلمروی محدود بسر میرند و در یک روز گار زندگانی دارند.
بلکه در هر جا که دل دردمندی می طپد، و در هر روزگارکه مردم تشنهٔ مردمی و مشتاق پرورش عواطف انسانی میباشند.
الفت شاعر بزرگوار و دوست دیرین من ازگویندگانی است که این پیام را در کلمات عذب وجان بخش، بما ارمغان کرده و بگفتهٔ خودش آنچه را دانشمندان دیگر، در ژرفای چاه فلسفه تعمق مینمایند وی در ماورای ابر های خیال، در سراپردهٔ آسمان دل، در سرادق جهان جان جستجوکرده است.
و اکنون استعداد فطری وی پیام خود رابعنوانهای- چراغ زندگی، زیبائی وهنر، .خاک وطن، صلح، دوستی، سپین غر، دهقانی، بهار و خزان، حال، عاقبت، امید، دلهای زخمی، پرواز باز، سرنگونی رایت استعمار، طلوع خورشید، آزادی،و........ در دسترس استفاده گذاشته است.
اگراین قضیه صادق باشد که فضیلت را باید برای فضیلت جست پس این اندیشه های نغز و پیام بشري، کافیست که حضرت الفت را بآوردن وپروردن آن تهنیت گوئیم.

دلو ۱۳٤۰

خلیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت وينا

د الفت د ويناوو دغه مجموعه ما پداسې حا ل کې وليدله چې د ښاغلی سيد محمدايشان الحسيني الافغاني په ښکلی خط ليکلې سوې ده.
دلته دوو تنو هنرمنانو د خپل هنر پياوړتوب ښکاره کړی دی. ښاغلی حسيني د نستعليق د هنر ښکلا، او ښاغلی الفت د وينا او شعر ښکلا.
دوو تنو پخو او پياوړو هنرمنانو لاس سره يو کړی ، او دغه ښکلې اوکلالۍ مجموعه ئې تخليق کړېده!
دلته دوه هنره سره يو ځای سوي دی، د انساني استعداد دوو بريښناو ځلاکړې ده دوو قلمو خپل مهارت او ښکولو نه انحورکړې ده، ښکلې وينا په ښه خط ليکنه زمونږ د اسلافو ښکلئ ميراث دی، او خوښ يم چې دا مجموعه د دغو دوو لرغونو هنرو، يو بشپړ اوکامل مظهر وينم.
ښکلا او جمال په کائناتو کې مختلف مظاهر لري، که د وينا په معنوي اولفظي سمون او جوړښت کې ځان ښکاره کړي، نو لکه د الفت شعر داسې خوږ او خونده ور او جذاب سي خو که د تورو اوکلماتو په ظاهري ليکنی او انځور کړنی کې ظهور اوتجلاو کړي، نو لکه د ښاغلی حسيني غوندې ښکلی او زړه وړونکی خط سي.
دا دواړه نفيس هنرونه دي، د دواړو د الهام سر چينه يوه ده، او هرکله چې له فياض منبعه د جمال تجليات ځليږي، او خپريږی، نو په کائناتو کې آرت اوصنعت او جميل فنون روزی. شعر اوښکلی خط، د دې جمالی فعل او انفعال دوه کښلی مظاهر دی.
د ښاغلی حسيني دغه جمال آفريني خو زموږ د وطن د يوه پياوړی خطاط مرحوم جناب مغفورسيد عطا محمد شاه قندهاري د هنري مکتب يوه مغتنمه نمونه ده چې د پښتنو د فنان ذوق نمايندګی کوی.
اما د الفت وينا!
دلته هم د ښکارندوی د وينا ټينګار اوصلابت، د خوشحال خان د کلام سلاست او مهابت او د رحمان بابا رقت او د زړه درد ګرده ښکاري، دلته صنعت او جمال په مختلفو جولوکې نڅاکوي، دلته د قندهاری سيد روح د خوشحال او رحمان سره لاس ترغاړه ګرزی!
زما د الفت تر منظومې وينا، د ده منثورې ټوټې خوښې دي. دی شاعر اوفنان دئ!
د ده نثر هم شعر دی! خو نظم ئې هم هغسې خوند، هغسې ښکلا، او هغه جمال لري.
دی د خاصو خاصو افکارو په پروربنت او تصوير کې استاد دی، نوی نوی نکات پيداکوي د ژوند انه عميقو اسرارو ته ملتفت دی، د طبيعت بسيط اوپلن ډګر د ده د مطالعې او غاير نظر جولانګاه ده!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت په وینا کې د نوی دنیا د نوی فکراو مدني تحولاتو اغیزې ښه ښکاري، خو دی د کنړ د ځنډو د پښتنو په کوډغلو هم ورننوزی، د خپل قوم په دردونو ځان خبروي له لغړ دهقانه سره د پټي پر پوله کښېني او په داسې وینا ځنی ږغیږی، چې هغه له الفته دکه وی! د زړه له درده حکایت کوی، اوهغه څه وایي چې نو رخلق یې نسي ویلای.

نو زه پر دغوپاڼو (دالفت وینا) نوم ږدم.

داځکه چی:

زه په دې اشعاروکې د الفت اومحبت تجلیات وینم.

رنګینه شعر می مه بوله خبری:

دا روان ځما د زړه د وینو رود دی.

کابل. جمال مینه. د اسد څورلسمه ۱۳٤۱

عبد الحی حبیبی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت اشعار

چه د پښتو ټولنې له خوا ماته د نظرئې دپاره راکړی شوی وو، ماوکتل، په دې مجموعه کښې نوی آثار او څه پخوانی غوره اشعار را غونډ شوی دی.

اشعار عموماً دوه جنبې لري:- یوه ئې د ژوند او بله ئې د خوند ده، د ژوند پلو ئې حکمت او د خوند پلو ئې کیفیت دی.ژوند بې خونده کیدی شی، خو خوندبې ژونده نشي کیدای!

مګر د شعر کمال دادی چه حکمت او لذت دواړه پکښې واغږل شی.

د الفت په غوره اشعارو کښې د کیفیت پله درنه ده، اوپه نورو اشعارو کښې ئې دحکمت پلو ډیرکوښښ شوی دي.

زما په عقیده که شاعر د خپلو خوندورو اشعارو تکرار لازم وبولي نو څه دباک خبره خو به نه وی! د دنیا ټولې مشهورې ژبې د لیکوالو او شاعرانو د قلم په قوت لوړ معیار ته رسیدلي دي. شعر باید د ژبې له پلوه د فصاحت اوبلاغت لرونکی وي چه د ژبې ادبي معیاراوچت کړی شي. او دمعنی له پلوه باید د څه داسې الهاماتو درلودونکی وی چه د عصر اوزمانی پیغام ورته ویل کیدی او د قوم د فکر د تنویر او د ذهني تربیت موجب ګرځیدی شي! د ښاغلی الفت په شعر کښې دغه مزایا لیدل کیږي. په تیر وختونو کښې چه چا د الفت صاحب اشعارلوستی دی بې تاثیره ترې نه دې پاته شوی، اوپه پښتنی جامعه اونوره نړی کښې ئې ښه شهرت حاصل کړی دی، پښتو ژبه د پخو شاعرانو کلام او دیوانونو ته زیاته اړتیا لري ځکه چه د ژبې او شعرنسبت یو تر بله داسې دي لکه د بدن اوساه تعلق، نو زه په خپل نوبت د الفت صاحب اوداسې نورو شعراؤ د کلام د مجموعو د نشراو چاپ طرفداریم.او د پښتانه جامعې د پاره یې ګټورکاربولم.

۲۸ د حوت ۱۲٤۰ قیام الدین (خادم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه مننه

د وطن له مشهور اومنلي خطاط ښاغلی سیدمحمد ایشان الحسینی الافغانی څخه ډیر خوښ یم چه زما دغه اشعار یې پخپل ښکلی خط صورتاً داسې ښایسته کړل چه د نظر د خاوندانو نظرجلبوي او د هر چاسترګې پرې خوږیږي.

هماغسې چه یو شعر د ښه آو از په برکت او د موسیقی په ملتیا بل کیف او اثرپیداکوي ښه خط هم د شعرښکلا او رڼا ډیره زیاتوي.

کله چه یو هنر له بل سره مل شي او یو ښایست په بل کښې حل شي نو هغه څه ترینه جوړشي چه سترګې ئې په لیدو، غوږونه یې په اوریدو او زړونه یې په مینه اومحبت نه مړیږي.

که چیرې یوه ډیره ښکلې سندرغاړې چه له ډیرښه صورت سره ډیرښه آواز او د موسیقی هنر هم ولري او یوښه شعرپه مجلس کښې په ساز او سرودکښې ووایي یقیناً یې اغیزه څو چنده کیږي.

ښه شعر په ښه خط همدغسې وګڼه.

ښائي چه د دې کتاب ځینې اشعار هم داسې وي چه له حسن خط سره د لفظ اومعنا حسن هم ولري او نورعلٰی نورٍ ورته وویلی شو.

د دې اشعارو په چاپولوکښې دپوهنی دتجارتي مطبعې د ښاغلی رئیس او د طباعتي مدیر او نورو کارکوونکو حسن قبول او ښه مرسته هم د تشکر وړ ده ځکه چه په ډیر لنډ اوتنګ وخت کښې ئې د دغه کتاب چاپول په خوښی ومنل اوله ډیر ژر چاپولو سره ئې دښه چاپولو ډاډ هم راکړ.

د پښتو ټولنې د ښاغلو غړو او مسلکی مجلس ښه نظرچه د دې اشعارو د چاپولو په تصویب کښې یې ښکاره کړ د ډیر قدر وړدي ځکه چه بې د دوی له نظریو او منښت څخه دا کتاب د پښتو ټولنې له خوا نشو چاپیدلی.

د دې کتاب لیکل په ښه خطاط او بیایې په آفسیټ چاپول د مسلکی مجلس د تصویب او د واکمنې جرګې دمنظوری برکت دي چه زه ورته په درنه سترګه ګورم.

ګل پاچا (الفت) د زمری ۱۵ مه

۱۳۴۱

فهرست

سرلیك:	مخ:
شاعر	۱
ښکلا او هنر	۱-۳
دصلح نړۍ	۳-۵
مینه او دوستي	۵-۷
صلح کل	۷
ابتکار	۷-۸
ژوند	۸-۹
دمونشن دسفریوه خاطره	۹
دهقانی	۱۰-۱۱
دوطن محبت	۱۱
دوطن پالنه	۱۲-۱۳
ګرانه وطنه!	۱۳-۱۵
دوطن خاوره	۱۵-۱۶
سپین غر	۱۶-۱۸
په باغ کښې	۱۸-۲۰
آزادي	۲۰
دزړه شکوه	۲۱
دژوند ډیوه	۲۱-۲۳
پسرلی راغلی	۲۳
دبهار فیض	۲۴
دخزان سندره	۲۵-۲۶
دمني خاطره	۲۶-۲۷
په وربل باندې ګرد	۲۷
دحسن جلوه	۲۸
ملت او مملکت	۲۸-۳۰
لوی افتخار	۳۰-۳۲
ویده ګوجر	۳۲-۳۳
ناخاپی کاڼی	۳۳-۳۷
ټکی اوریا	۳۷-۳۸
عاقبت	۳۸-۳۹
زما حال	۳۹
دامید رڼا	۴۰
لمره!	۴۰-۴۲
دوطن ترانه	۴۲-۴۳
دافغان ترانه	۴۳-۴۵
دیووالی ترانه	۴۵
دمعارف ترانه	۴۵-۴۶
دغیرت سندره	۴۶-۴۷
استعمارچیان	۴۷
علم او معنا	۴۷-۴۸
دپلار توره	۴۸-۴۹
نه ځي	۴۹-۵۰
ښکاري باز	۵۰-۵۲
زخمي زړه	۵۲-۵۹
دشاعرنظر	۵۹-۶۰
څه ګورم	۶۰
غریب ماشوم	۶۱-۶۲
خوارحسن	۶۲-۶۳
همدردي	۶۳-۶۴
حسن اونظر	۶۴-۶۵
بډای	۶۵
ماشوم	۶۶
غزل	۶۶-۶۷
دنازمیرمنې	۶۷-۶۸
په لیلی پسې ځم	۶۹
څومره به ښه وی	۶۹-۷۰
څه یم	۷۱
زما ګناه	۷۱-۷۲
زما خوب	۷۲-۷۳
انسان	۷۳-۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

سر ليك:	مخ:
څه جوړشوه؟	۷۵-۷۶
عدالت	۷۶
دوه ماموران	۷۷-۷۸
دحق جذبه	۷۹
خاورې اوګردونه	۷۹-۸۱
فرداوملت	۸۱
علم اوپوهه	۸۲
سړيتوب	۸۲
همدردي	۸۳
سياست	۸۳
بې قدري	۸۳
ديمركراسي	۸۴
دروح اطمينان	۸۴
صبر	۸۴-۸۵
ددنيا قانون	۸۵
يوسف اوزليخا	۸۵

سر ليك:	مخ:
فكر او مينه	۸۶
آشنايي	۸۶
فكراوكار	۸۶-۸۷
بې خبري	۸۷
علت اوسبب	۸۷
دهقانه	۸۸
شعر	۸۸
مات كودړی	۸۸-۸۹
خوشحالي	۸۹
تور او سپين	۸۹
شعراو حكمت	۹۰
سپين او تور ديوان	۹۰-۹۱
حقيقت	۹۱-۹۲
ثواب	۹۲
دشاعرشعار	۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

شاعر

څه رندي اوڅه شورڅه مستي څه بلبل غونډې ګل پرستي
دعشق اوربانډې سوی ستي دشاعر ده همدغه هستي

لکه ګل جګرخون او خندان دبهار په وږمه پرېشان
په وربل په کاکل دجانان لکه تاج وي په سر، سرګردان

نرم زړه دعیسی خوښوي خوفرعون اوقارون غرقوي
دنمرودټول بتان ماتوي دښایست بت ته سرټیټوي

له هرقیده آزاد زنداني دعشق غم ګڼي تاج سلطاني
ورسره شامدام حیراني سرکښي فکراوخیال جهاني

نه یې یارچېرې شته نه ریبار خو آرزو ورسره ددیدار
خدای خبرڅوک راځي په دې لار لري ډېرنامعلوم انتظار

ښکلا اوهنر*

په هرځای کښې په هرچاکښې چې ښکلاوي
دیورپ دافریقې که داسیاوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنظرخاوندپه مینه ورته ګوري

مسلمان وي اوکه ګبرکه ترساوي
دلته فرق دامریکې اود روس نشته

ښکلی ښه دی که دهرسرددنیا وي
ذوق اومینه خدای آزاده پیداکړي

شاعران له قیداوشرطه بې پرواوي
پتنګان ورسره عشق لري هرګوره

دډیوې ځای که مسجد که کلیساوي
ښه آهنګ چې په هرسازکښې وي موزون دی

که رباب وي که شپیلۍ وي که داریاوي
ننداروتماشوته به ورځمه
دهرچاپه ساز چې ښکلي په ګډاوي
چې په هره ژبه وي ښه شعرښه دی
که زما وي که دتاکه دبل چاوي
ښه تابلودهنرمن خوښوي هرڅوک
که دچین وي که دهندکه دبرماوي
په الفاظوکښې وي ډېراختلافونه
یوله بله متفق اهل معناوي
ددوستۍ کورکښې دتوراوسپین فرق نشته

په هرچاکښې چې وي مینه خوښ زما وي
په سپین مخ چې تورې زلفې راخورې شي
دښایست دډیوې لاښه تجلاوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورله سپین سره ښه ښکاري سپین له توره
څه به ښه وي چې یوبل سره پخلاوي

دهنرصنعت اوحسن په عالم کښې
هریوګل چې په هر رنګ کښې وي زېباوي
ښکلي مخ له هرې خواچې راښکاره شي
د الفت سترګولیدلی لاپخوا وي

دصلح نړۍ

هغه ورځ به بختوره وي هرګوره
چې دسپینوزرونه تورنه وي له توره
کرکه نه وي یوله بله محبت وي
وروروالی صلح صفاوي ښه نیت وي
مرورخلق یوبل سره پخلا شي
نه چې غوښه او چاړه هغه او داشي
بشري دوستي قایمه په جهان وي
خوښ په صلح هم کافرهم مسلمان وي
نژادي توپیرهیڅ نه وي په دنیاکښې
نه په شرق اونه په غرب نه امریکاکښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

استقلال منلی حق دهرملت وي

خوقایم په ملتوکښې اخوت وي

داخورنګه ساز آواز دهېوادونو

شي یوه ارکسترا د ولسونو

دګډژونداصل واساس اصلي منظوروي

جهاني عدل وانصاف صحیح دستور وي

هرملت په هرنظرکښې وي ښاغلی

که په هررنګ وآیین کښې وي راغلی

سړیتوب وي محترم په هرلباس کښې

په زري جاموکښې وي که په کرباس کښې

داسې وساتي هرخوک خپل مسلکونه

چې ونکړي یوله بل سره جنګونه

ټول جهان ددوستی کوروي سرترسره

دجنګ ویره شي له زړونونه بهره

زورتړلی وي دصلح په قانون

مهارشوی مست اوښان وي دجنګون

تویول دوینوشرم او پېغوروي

شرمنده ذلیل سرټیټی ظلم زوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ شي هرچېرته دصلح بيرغونه

شي په سمه لاررروان سياستونه

دانسان زړګی له جنګ اوجګړې تورشي

توره ماته شي اوجوړورنه ثه نورشي

خوله نه وي علامه دخجالت

په خدمت خولې کېدل وي شرافت

يوله بله محبت مهرباني وي

د „الفت“ هيله اوفکر جهاني وي

زه له تاځنې ځاريږم ته له مانه

که جداهم وي زماآيين له تانه

مينه اودوستي*

مينه ګلزارته بلبلان راولي

بلوډيووته پتنګان راولي

شاه دګدازړه ته نژدې کاندي

دخوارجونګړې ته سلطان راولي

که يوپه ځمکه بل اسمان کښې اوسي

ځمکې ته ستوری داسمان راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوارعاشق ددلداری دپاره
په توره شپه ماه تابان راولي

ښکلی چې ګورم ګېنې مې نیسي
مینه په مابانديې پیریان راولي

ګوره په سپین مخ باندې تورې زلفې
توره شپه خنګه مهرویان راولي

په ښکلومینه دهرچاراځي
خواران زما مینه په ځان راولي

دغریبانواوبې وزلو دوستي
سړی په خیراوپه احسان راولي

زړونه باغ شي ددوستی په هوا
دښمني زړونوته خزان راولي

دوستي دجنګ اوجګړومخه نیسي
صلح وسلام امن وامان راولي

یودوست دبل دوست دخوښی دپاره
خواري زحمت تکلیف په ځان راولي

دتوروسپین اوسره دوستی خاطرته
سپین مخ سرې شونډې تورچشمان راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دستر ګوکور کښې سپین اوتورچې ګوري
درته دګډ ژوندشا هدان راولي

صلح کل***

له واړه کوره راوځه لوی جهان سره اشنا شه
خپل اوقام نه راوچت شه له انسان سره اشناشه
له هګکۍ نه رابهرشه په قفس کښې مه اوسیږه
له دې ټیټې هواپورته له طیران سره اشناشه
دزمان مکان په قیدکښې اوسېدنه اسارت دی
محدودمه اوسه هرګوره لا مکان سره اشناشه
دبندي فکرخاونده دوهمونو نظربنده!
که ذهني آزادي غواړې له عرفان سره اشناشه
که دځان په شان انسان ته دربېدلی يې سرکوزی
ځان دې نه دی پېژندلی له خپل ځان سره اشناشه
چې دجاه وجلال بت ته په سجده باندې نسکوريې
بې ایمانه راته ښکاري له ایمان سره اشناشه
چې سړی هرڅومره لوی شي ترځان لوی سره آشناشي
والاشان سره آشناشوې دخدای شان سره اشناشه
دجهان تاریخ ته ځیرشه دبدلون اړخونه ګوره
کُلّ یومٍ هُوَفي شانٍ دی له هرشان سره اشناشه
اور،اوبوسره دې کار دی په خوږوترخوژوندی يې
صلح کل شه ! داضدادو، خاندان سره اشناشه

ابتکار

فراخۍ کښې خوشحالي مبتذل کاردی
په تنکسه کښې چې وي خوښ داابتکاردی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوې خوښه په ډولۍ کښې ده هرګوره
رقاصې لره پراخ میدان په کاردی

یوچین کښې بل په کوټ پتلون کښې خوښ وي
ځوان دپیغلې زوړدکونډې خریداردی

دیارغیږ کښې که وي هرڅوفشارونه
په همداسې مضیقه کښې خوښ دلداردی

کوټنۍ کښې زاهدخوښ په ریاضت دی
عیش عشرت څخه بېزاره پرهېزګاردی

مجاهدحق دلارې چې هرڅوک وي
دخلیل په شانې خوښ په سره انګاردی

دکوکل په تنګ قفس کښې زړونه خوښ دي
چې لاس تنګ شي نودګېډې عمرخواردی
ګېډو خوښ وي دکندو خولې ته چې ګوري
مین ګوره! خوښ په تنګ خوله دیاردی

ژوند

لاس به وانخلم له ژونده که مې دواړه لاسه پرې کا
ځم په سر دژوندپه لاره که مې څوک پښې ارې کا

که مې وکاږي دوه سترګې ژوندته ګورمه په مینه
زړه له ژونده نه توریږي که ژوندون تورې تیارې کا

دنمرود په اورکه سوزم له ژوندونه بېزارنه یم
دبلاپه خوله کښې هم لا،ژوندون ماته اشارې کا

ژوندمې خوښ دی په هرحال کښې دژوندمینه راسره ده
همدغه مینه په زړه کښې راپیدابښې بنې اسرې کا

ژوندقوت دی حرکت دی مخکښې تګ دی محبت دی
دژوندون دباغ بلبله شپه او ورځ دغه نارې کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوســـــي لویـــــه ګنـــــاه ده مـــــرګ دی مړینـــــه ده فنـــــاده
پـــه امیـــد ژونـــدون تـــه ګـــورم کـــه چـــړي راتـــه تېـــري کـــا
ژونـــــدچې هرڅنګـــــه وي ښـــــه دی هرڅـــــوک غـــــواړي چـــــې ژونـــــدی وي
مګرژونـــــدغلامۍ دې خـــــدای برېـــــاد خـــــاورې ایـــــرې کـــــا
کـــــه نـــــورهېڅ نشـــــئ کـــــولئ وچ اوښنډشـــــئ غلامـــــانو
غلامـــــان چـــــې پیدانشـــــي بـــــاداران بـــــه بیچـــــارې کـــــا

دمونشن دسفریوه خاطره***

دلتـــــه بـــــل رســـــم و رواج بلـــــه دنیـــــا ده
مینـــــه پټـــــه چانـــــه نـــــه ده بـــــرالاده
ښـــــکلول غېرکښـــــې نیـــــول دنوروخکښـــــې
کـــــه پـــــه خوښـــــه اورضـــــاوي خـــــه پـــــرواده
پـــــه غلانـــــه دي پـــــه ښـــــکاره دي یـــــاراني
نـــــه هجـــــران شـــــته نـــــه دهجرترانـــــې
بـــــې ریبـــــاره وصـــــالونه شـــــامدام دي
نشـــــته کـــــودې نـــــه تعویذنـــــه شـــــکراني
کـــــه پـــــه ګـــــل پـــــوري ســـــینه مـــــړي بلبلـــــه
کـــــه دشونډوښـــــکلول وي یولـــــه بلـــــه
نـــــه پېغورشـــــته نـــــه رټـــــل شـــــته نـــــه تورونـــــه
کـــــه هرچـــــا لـــــه ځـــــان ســـــره خـــــوک ګډولـــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهقانی

دهقاني خومره ښه کاردی   هردهقان سړی مالداردی

لري مېرې اوپسونه   شنه پټي اوشنه باغونه

همېشه په شنوباغچوکښې   پاس دونوپه سروکښې

نغمې اوري دبلبلو   ويني ښې غنچې دګلو

دخپل لاس له برکته   اوله خپل عالي همته

له سپېروخاوروخپل ځانته   خپل اولاداوبل انسان ته

خوندورشيان پيداکړي   داتياره جهان رڼا کړي

وچ ډګراوبيابان   کړي شاعرته ګلستان

په خوړومېوومرغان   په ګلانو بلبلان

کړي خوشحال له خپله ځانه   ټول دده شي ثناخوانه

که غلې اوکه مېوې دي   که دګلوښې غنچې دي

که طعام که فاکهه ده   که دښه ځای ننداره ده

ددهقان دلاس اثردی   دهقاني ځه لوی هنردی

ددهقان دبازو زوردی   چې نن داجهان سمسوردی

جغ اوسپاره ددهقان   آبادي ده دجهان

دادښکلوښه لباس   داد چاپه سرالماس

دبډای کورکښې سره زر   داښايسته ښکلی زېور

ددهقان دکارحاصل دی   پرې پوهېږي چې عاقل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس تېاکي ددهقان

درګوهرلاس کښې دخان

دوطن محبت*

دوطن په محبت باندې قسم خورم
چې دځان له غمه زيات دوطن غم خورم

دوطن دشرف سپريم نه ويرېږم
که دتوروګذارونه دم په دم خورم

داخورې، غورې ګولې دې وي دنورو
دوطن دفاع کښې زه ګولۍ دبم خورم

کفن نه غواړم دژوندجاموکښې درومم
دجنت باغ کښې مېوې رقم رقم خورم

يم پرهېزدبې ننګۍ له خوراکونو
په غيرت ګټلې شۍ به ولې کم خورم

دوطن داعتلاتړې يم ځکه
لکه ګل هره شپه څاڅکي دشبنم خورم

زه هغه يم چې تل ننګ په وطن خورمه
هغه نه يم چې رشوت سود اوسلم خورم

چې په سرمې دوطن خدمت منلی
څه پرواده که خپل سرلکه قلم خورم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن پالنه

لکه شمع که ځان وسوزې په اورته
نوبه هله کړې رڼا مېنه اوکورته

که فرهادغوندې دې غرونه سوری نکړه
دشیرین وطن په عشق کښې یې نامتورته

په خولویې دتندې که آبیاري کړې
دوطن دګلوباغ به کړې سمسورته

که په اوراوبوکښې تېغ غوندې غوټه شې
نوپه سربه ددښمن شې هله سورته

لکه ونه که بارنکړې په سرپیتۍ
وبه نه شیندې خوږه مېوه هرلورته

که دبادپشان دې ځان کړسرګردانه
نوبه وچې کړې خولې له مخ دورورته

دپنبې غوندې ځان ورکړه حلاجې ته
چې کړې پټ دخپل وطن لوڅ اوسرتورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دځمکې هومره لوی یې حرکت کړه
تنبلي اوسکون بوله لوی پېغورته
دوطن آب وآبرودي که شوه تویه
په سیالانوکښې به سرجګ نکړې نورته
دا اوبه چې ته یې ځکې دوطن پی دي
نووطن بوله په شان دخپلې مورته
چاچې ایښی په دې تې درسره خوله ده
هغه خوراو ورورګڼه دسترګوتورته
هېڅکله په بدنظرورته مه ګوره
لکه ځان دهغه هم اوسه غمخورته
په ,,الفت" به بېګانه اوپردي خپل کړې
وبه نکړې دغه کارپه زراوزورته

ګرانه وطنه!

ګرانه وطنه! څومره زیبایې
جنت دځمکې زره ددنیا یې
ښاغلی تاج ته دایشیایې
وردستایلوته په رښتیایې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لعل وګوهرشته ستابدخشان کښې

تمدن خورشوستا په جهان کښې

ننګیالی تادی هروخت روزلی

ښه ښه ځوانان دی تازیږولی

کارنامې ستادي تاریخ ساتلی

ستافرزندان دي خومره غښتلی

زمریان پراته دي ستاپه لمن کښې

تل پسرلی وي ستاپه چمن کښې

دوطن وروڼوبیاشئ راپورته

دښمن پرې نږدئ خپل کلی کورته

دتورې غږ موتللی هرلورته

څوک ټینګېدی شي زمونږه زورته

مونږ دي مات کړي ډېرقوتونه

مونږ لاندې کړي ډېرهېوادونه

ښاغلی نسل دآرین یو

یومومذهب دی دیووطن یو

فخرمویودی لکه یوتن یو

مین په هرګل دخپل چمن یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اووطن نه ته ول قربانیږو

ځای دغیرت دی کله دریږو

دوطن خاوره

چې کېمابوټی پسې ګرځي څوک په سمه اوغر

دوطن خاوره ده کېماورکړئ سراغ اوخبر

له سپېروخاورو پیداکیږي څه چې غواړي بشر

که زحمت واخلي په ځان باندې اولري څه هنر

په کاراوزیاربانـدې له توروخاوروزرجوړیږي

دکاریګردلاس تناکونه ګوهرجوړیږي

ستاکه خوراک دي که پوښاک واړه له خاوروپیدا

حیف وافسوس دی که آباده نکړې خپله بېدیا

یاپرېږدي خاورولاندې پټ خپل معدنونه وړیا

څه چې لری وایې خلې ته په ګران قیمت له بل چا

نفت په کاله کښې تاپیپونه ګرځول ورپسې

اوبه منګی کښې وې ته تږي ګرځېدلې هسې

وری زمونږدي اوشړی اخلوله بل ځنې تل

پوټکی زمونږ دی جوړوي ترینه بوټونه یوبل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلان زمونږدي بوي يې دپردیوبلبل

هرڅه لروخوده خالي زمونږلمن اومنګول

راشئ چې وغږووستړکې شاوخواوګورو

ښکته اوپورته سمه غرخپله صحراوګورو

خلق غرونه کينې پکښې راز راز خزانې لټوي

زمونږځوانان پکښې دسوو وچې خادې ټولوي

څه چې پيداکړي هغه اخلي خپلې شپې تېروي

ځمکه که کينې نورڅه نکړي جنازې ښخوي

نورولـه وسپنې فولاد اوماشينونه جوړکړه

مونږتـرې ناقص اسباب اوپخ لرونه جوړکړه

سپين غر*****

چاويل چې کوه قاف نه هغه خوا يوه کلا ده

ښاپيريان پکښې اوسيږي پکښې بل شانته هوا ده

پيره دارېې يوسپين ديودی ورنه ويره د هر چا ده

څوک پردی نشي ورتللی لارېې سخته ده بېشانه

داقصه مې اوريدلی په يووخت کښې وه له چانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس پوهېږم هغه سپین دیو   داسپین غردی ننګرهارکښې

دخیبرله دروازې نه   دې خواپروت دی سخته لارکښې

بې پښتونه بل څوک نشي   ګرځېدلی دې ګلزارکښې

چې له شنوزمریوډک دی لري هسې لوی ځنګلونه

په هواکښې یې تل ګرځي سپین بازان کوي ځارونه

ښایسته له هروطنه   اوله هرملکه زیبادی

تورنښتریې توري زلفې   تک سپین مخ یې دلیلادی

سپین سپېڅلی ښکاره کېږي   ته به وایې سپین سبادی

دسپوږمۍ اودنمر کوردی ځکه هومره دی روښانه

هرسحریې له کنډوه نمراخېژي له آسمانه

پاس دغره په سرځلیږي   تجلی دپلوشوده

نمرسپوږمۍ پکښې ځان ګوري   آیینه دپرښتوده

تکه سپینه رڼا بریښي   درحمت دنورورشوده

هسې ښکاري لکه داچې دملکوکوه طوروي

له اسمان نه وریدلی په دې ځای سپېڅلی نوروي

دجنت دباغ ورمۍ دي   چې هروخت دلته لګېږي

درنوستوروډیوې دي   پکښې هره شپه بلیږي

له صیاده ویره نشته   زرکې خاندي هوسیږي

دپښتون لویه ځانګوده کانوګټونه تیاره

خدای دې نه کاچې پردی به کله مومي ورته لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

هري خواته يې بهېري   جړوبى اوابشارونه
دشرابو اوعسلو   پکښې شته دي ډک رودونه
ښه لمن لري سرسبزه   پکښې مېشت دي ولسونه

ښايسته ښې منظرې دي پښتانه يې ننداري کړي
دسپين غره توري لښکرې دښترويي پېرې کړي

دامتل دی پښتنوکښې   په لوی غره دخدای نظروي
دسپين غره دپاسه څکه   تجلى شام وسحروي
نمر لا څرک نه وي وهلى   درناهلته اثروي

کوه طورغوندې ځلېږي خوافسوس چې موسى نشته
چې الهام ورڅخه واخلي هغه لوی رهنمانشته

په باغ کښې***

ښکلی باغ تازه چمن ودګلانو
شين سحراوشوروشرودمرغانو
په سل قسمه اوازونه ښې نغمې وي
هرطرف ته دبلبلوتراني وي
يومرغه ويل داخومره ښه دنياده
ښکلی بڼ تازه ګلش تازه هواده

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دي شنوپاڼوکښي ژوندېرغنيمت دی
ددې باغ خورې مېوې څه لوی نعمت دی

مګرويره ده په کارله صيادانو
له بې رحمه بې انصافه انسانانو

تنګه کړی په مونږ دوی دغه فضاده
ددوی وصف کُوره يسفک الدما ده

يوبندي کړي په قفس کښي چې ويېږه
بل په سره اورباندي نيسي چې کړېږه
کاشکی نه وای پيداشوي انسانان
دادسختوسختوزړونوخاوندان
له بل لوري ورته غړشو داخه وايي
ته چې دغه شينکی بڼ دارنګه ستايي
داخوخپله هسي نه دی پيداشوی
انسان ډېرزياراوزحمت پکښي ويستلی
که انسان نه وی دا باغ وچه ميره ده

ښايسته کړی خو انسان دا منظره ده

بې باغبانه دغه باغ نه پاتې کيږي
داګلش په سپېره ډاګ باندي بدلېږي

په جهان کښي که بې رحمه صيادان شته
ورسره ډېرزيارويستونکی دهقانان شته
که يووينې تويوي اوخونريزي کړي
بل په کارکښي شي خولې عرقريزي کړي
ديوه لاس کښي که توره اوټوپک دی
دبل لاس کُوره تناکوخخه ډک دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای په سروګلومینو ننداره چیانو
هیروئ مه کاراوزیاردباغبانو
دهقانان لري په تاسوډېرحقونه
دهمدوی دلاس پیدادی داګلونه

آزادي*****

په شړی کښې ښه یم زه آزاد فقیر
نه وریښموکښې چینجی غوندې اسیر

په خمتاکښې حرازاد ښه دی سل ځله
له غلامه چې لباس یې وي حریر
دوږغنوپه کېږدی کښې که آزاد یم

یوویښته به یې ورنکړم په کشمیر

په ویجاړه کښې مرغه ځاله کښې خوښ وي
په قفس کښې دسروزرووي زهیر
چې مرغان په هواوینم چرک په ځمکه
راته یاد داسارت شي بدتاثیر
همېشه اسیرمرغه دي خورل شوي
اوښکې یې بالښت دخان اومیر
له لیندی داسارته چې خوک خلاص شي
بې وزروپه هواځي لکه تیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزړه شکوه

ګلونه ډېردي ګلرخان نشته
دګلوخواکښې بلبلان نشته

ننداري شته دي سترګوردپاره
دسترګوروقدردان نشته

مطلب دپاره تک راتک ډېردي
مينه پالونکی آشنايان نشته

په باغ وبڼ کښې تازګې ګورم
تازه فکرونه نن زمان نشته

دلوبومنډوميدان جوړشوی
ميدان دفکردجولان نشته

په اديرو به ګلان راشنه شي
په مړوتاثيرنوردباران نشته

په خوله ډېرښه دی زړه يې ښه نه دی
ښه فکر نشته ښه ګمان نشته

مين په ګټه زړه شي دګټې
سنګدلان ډېردي موم دلان نشته

دزوراو زروغلامان ډېردي
دلته دزروصاحبان نشته

هوا هوس کړه خلق مريونه
آزاد هوس نه يوانسان نشته

دژوند ډيوه

شپه دوصل وه مجلس وديارانو
دمينو د دردمنو رنځورانو
دژوندون ډيوه دعشق په اور رڼا وه
دخلوت کورکښې دحسن تجلاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کتل مې له کوم لوری پتنګ راغی
لوغړن او تلولی په غورځنګ راغی

ډېربېتابه و چې ځان ستي په اورکړي
سمدلاسه ځان په اورباندې نسکورکړي

دتن پېټی له خپل ځانه کاندې لرې
کړي پیداځانته دروح نورې وزرې

کوم زړه سواندی ورته ویلی ګوره سوزې
ژوندون شه دی په دنیاکښې یوڅوروځې

دومره پاتې شه چې ووینی سباته
په رڼاورځ یوځل وګوری دنیاته

پتنګ ووې زه مین په دې رڼایم
له قدیمه په ډیوه باندې شیدایم

زما ژوند لکه ډیوه دځان سیزل دی
ځان ساتل له سوزېدونه مړه کېدل دی

ډیوه هغه وخت ژوندی وي چې بلېږي
مري هغه وخت چې له اورڅخه بېلېږي

زمونږ مرګ اوژوندله نوروفرق لرینه
له سیزلو نه نجات دی زمونږ مړینه

سوزوساز د زندګی شه تماشاده
بې رڼا اوسېدل مړینه اوفناده

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دعشق له نوراوناره نه ویریږم
دخلیل په شانی سرولمبوته لوېږم

پسرلی راغلی

باغوانه زېری مې درباندې پسرلی راغلی

وخت دګلانواوموسم ډېرګلالی راغلی

داپه سحرکښې غوړېدلی دګلاب غوټۍ ده

که دښادۍ په ورځ دسروزروتالی راغلی

دغه شنې پاڼې دي چې ځان پکښې سوسن پټ کړی

که له جنته دخلعت ښایسته کالی راغلی

بلبله ګرزي خپل پردی باندې دازېری کوي

چې ګل ته ګورئ بیازماښایسته لالی راغلی

اوزي صحراته ښایسته جونی ګلانوپسې

دفرش دپاره غرو رغوته شنیلی راغلی

بیا د"الفت" اومحبت ناري بلبله وهي
په ګرمجوشۍ کښې بهارخومره بریالی راغلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بهار فیض

پسرلی بیاراغی وطن ته له فیضانه سره
بیاېي راوړی ډېر ګلونه دي له ځانه سره
په یوه میاشت کښې ګوره حمل[1] په غوایي شي بدل
پسرلی دغسې کومک کړي له دهقانه سره
واړه جهان ګل وګلزارشه دبهارله فیضه
مینه پیداشوه دهرچاله دې جهانه سره
په غرو رغوکښې دګلانو چمنونه وینم
سل آفرینه په بهارله دې احسانه سره
دغوتۍ زړه په باغ کښې تنګ شه دصحراپه ارمان
ریدي دامان ته دي وتلي ارغوانه سره
زمکې آغوستی سرترپایه شنه جامه دجنت
ځکه سیالي کوي له شنه ډنډ داسمانه سره
چې شنه پټي سمسورباغونه دلته هلته وینم
دهقانه ستا دې کور ودان وي له باغوانه سره

---

[1] : دپسرلی لومړی میاشت حمل او دوهمه ثورده چې حمل په لږ لفظي تغیرورغومی اوډکېږی بچی ته وایې اوثور دغوایې په معنی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخزان سندره***

خزان راغی رنګ وبوی لاړه له ګله
څکه چېرته غلی شویده بلبله
داشنې پانې ورځ په ورځ ګوره زیړېږي
سرسبزي اوتازه ګي یې وبایلله
پانې رېږدي لکه زرونه دخوارانو
دخزان سړه سیلۍ ولګېدله
زېړې پانې چې رېږي خو رالوېږي
څکه اخلي رخصتونه یوله بله
هغه پاڼه سیلۍ وړوره کومې خواته
چې زما اوستا په سرسوری کېدله
او س کابل دخوارغریب ټاټوبی نه دی
ګذاره په دې هواکښې شوه مشکله
له کابله د خوارانو کډې لیږدي
ننګرهاره! ته اوس ښه یې له کابله
چې هرڅوک پناه دروړي په بده ورځ کښې
ته یې ساتې دیخنۍ له چپاوله
ستااوبه لکه غومبسې چیچل نه کا
ستا هواده بې آزاره معتدله
تاسلاتلی تازه ګي اوسرسبزي ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګل پاڼه دې خزان نه وژغورله
دکابل خوبان طواف ستادګلشن کړي
ګل دې اخلي خراجونه له وربله
بډایان دې هم هواته هوسیږي
درروان دې ګړنډیوکښې په ځغله
تل سمسوراوسه لغمان اوننګرهار
برکت اوخیردې زیات شه یو په سله
زیړنارنج دې په شنوپاڼوکښې داوایي
په خزان کښې مې بهارګوره عاقله

دمني خاطره

دخزان تابلوري ثومره رنګونه
راشئ! وګورئ دزیړرنګ عالمونه
داچې باغ کښې طلایي رنګونه وینئ
که پوهیږئ خپل قیمت ښیي باغونه

☆ ☆ ☆

خزان راغی منظره دباغ شوه بله
ونوبوټوطلایي کړه جامه خپله
په طلاؤکښې ډوب شویدي باغونه
په دولت مینه مه ګوره ورځغله

☆ ☆ ☆

ساړه راغله زیړې پاڼې راتوییږي
سوړتنور دغریبانوپرې تودیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ګرمۍ کښې که یخ سیوری دراحت و
په سړوکښې سره لمه ده چې بلېږي

☆ ☆ ☆

کله ګل کله مېوه وي په باغوکښې
کله سیوری کله اوروي په دېروکښې
کله پاڼي دي په کارکله لرګي
هرڅه شته دي دباغونوپه کوروکښې

☆ ☆ ☆

په وربل باندې ګرد

خاورې شومه نومې ځای پاس په وربل شه
له دې رشکه په ګلشن کښې مړاوې ګل شه
دلاله زړګي شه تورله ډېره غمه
له ناکامه دصحرالورته مایل شه
نرګس زېړشه له ارمانه شینکی باغ کښې
چې داځای وحق زما ولې دبل شه
آسمان هم له قهره شین شه چې داولې
په معنې کښې جګ له مانه یوپه سل شه
دعاشق بری په عجزاوپه نیاز دی
چاچې کړله سرلويي راته خجل شه
زاهدقرب غوښته په زوردعمل باندې
همدغه عمل دده مخکښې حایل شه
داخاکې تن چې چاخاوري کړپه عشق کښې
د „الفت“ په ژبه داسې وستا یل شه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحسن جلوه*

په غروردحسن نمروخوت آسمان ته
ژرراپريووت چې يې ستا ښه بشرولید
دنرګس سترګې خوستا په لورکړې دي
په ګلشن کښې مې چې نن مازدیګرولید
نه تنهابلبل له عشقه ناقراردی
سرګردان مې نسیم هم نن سحرولید
دعشق دام دی هرطرف ته غوړېدلی
خوپکښې مې بندصاحب دنظرولید
په طلسم رانه حسن زړګی وېوړ
نازمکیزکښې مې دسحراثرولید
راخرګنددعشق قوت اوزورشه هله
چې محمود غوندې سلطان مې نوکرولید
دواړه وروځې يې لیندې باڼه يې غشی
مسلح مې نن دحسن افسرولید
لاربښودونکی که دعشق درته په کاروي
ما ,,الفت" ددغې لارې رهبرولید

ملت او مملکت*****

یوه باغ کښې وي ولاړې ډېرې ونې
هره پاڼه يې لایقه دستایني
خواپه خواغاړه په غاړه خوله په خوله وي
له یوې خاورې پیداديوکاله وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له یوې ویالې اوبه ورته راتللې
په یوه هواکښې ټولې لویېدلې
ددې ټولویوخزان اویوبهار و
ښه اوبدې وشریک یوې واکدارو
ځینې ځکې ځینې ټیټې کوزوپاس وې
لکه ګوتې دیوه وجوددلاس وې
چامیوه لرله چا ښایسته ګلونه
دچاسیوري و ډیرښه دچاقدونه
چنارلوی وشفتالو لکه ماشوم و
دمڼې اوناک توپیرله ورا معلوم و
له یوه سره لوېې وه نورخه نه و
بل سره رنګونه ښه خوندونه ښه و
دمرغانونغمې وې پکښې خوورازه

هرمرغه موپېژانده له خپل اوازه
رنګارنګ ګلونه و یوه چمن کښې
لکه وي چې ولسونه په وطن کښې
هریوبوټی پخپل ځای کښې سربلندو
دباغبان سترګوکښې هریوارجمندو
په حقونوکښې یې نه وخه توپیر
مالیاروپه هري ونې ډېرزهیر
یوله بله یې په هرحال کښې شرکت و
په تمامه معنی یوصحیح ملت و
لکه باغ یوملکت وګڼه وروره
پکښې هرقسم ګلونه بوټي ګوره
ونې ډېري خوباغ یودی که پوهېږې
که کوې بل رنګه فکرډېرغولېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه سکه ورونړه لري بېل بېل نومونه
بېل رنګونه بېل غږونه بېل خويونه
مګر دواړه اوس په يو ځاى ديو کور وروي
دوى سترګې په کورکښې سپين اوتوروي

لوى افتخار***

زمانه ږدي په هغه سرد افتخارتاجونه
چې يې په سروي رسولى ډېرمشکل کارونه
په ډېري لويي قربانى پيداشي لوى حقونه
خوشې په خوشې هېڅوک نه ګټي درانه نومونه
کارونه ډېر ردي خوهرکار ګوره شهکارنه دى
له خپله سره تېريدل څه اسان کارنه دى

سرور کول دخپل ولس دسردارى دپاره
داستبداد او استعمار دبربادى دپاره
دحق ګټلو او دخپلي آزادى دپاره
دننګ ناموس دحفاظت اوسرلوړى دپاره
هغه ګران کاردى چې ښاغلي ننګيالي يې کوي
په آزادى مين ځوانان او توريالي يې کوي

مري عالمونه هره مړينه افتخارنه دى
دهرچا مرګ دشجاعت اوعشق يادګارنه دى
دپتنګ مرګ دمچ مېږي مرګ غوندې خوارنه دى
په هيڅ مذهب کښې برابرحلال مردارنه دى

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمنصـــــورمرګ بـــــه ســــتایل کېـــږي پـــه دنیاکښــــې مــــدام
پـــــه هرنظرکښــــې بـــــه حقیـــــروي مــــرګ او ژونـــــدد غــــلام

پـــــه ځـــــان وژلوکښــــې ژونــــدون دنـــام وننـــګ وینمـــه
لــــــوی افتخــــــاردآزادی دپــــــاره جنــــــګ وینمــــــه

دېـــره شـــــانداره کارنامـــــه پـــــه هغـــه درنـــــګ وینمـــه
چــــې دمظلـــوم لاس دظـــالم پــــه وینـــو رنــــګ وینمــــه

هلتـــــه چـــــې ظلـــــم، تجــــاوز، فرعونیـــــت وي ولاړ
پــــه مقابـــل کښــــې یـــې همـــت، ننــــګ وغیــــرت وي ولاړ

حقیقـــــت تـــــریخ دی مګـــــرزه انکـــــارکولی نشــــم
جهـــان مــــې وینــــې چـــې زه ځـــان قربـــانولی نشـــم
دپښــــــتنو درانــــــه نومونــــــه ښــــه ســــاتلی نشــــم
دپنجـــــابي مخکښـــــې پـــــه بربتـــــولاس وهلـــــی نشــــم
دېرپورتــــه ګـــورم چــــې دپلارنیکـــــه یادګارتــــه ګـــورم
دېرښــــکته ګـــورم چـــې خپـــل تیـــټ ژونـــداو روزګارتـــه ګـــورم

اوس لــــــه پښــــــتو نــــــه دچــــــاویره دچادارنشـــــــته
هغـــــه غیـــــرت هغـــــه هیبـــــت هغـــــه وقارنشـــــــته
پـــــه زروتنوکښـــــــې یـــــوتن هــــــم فداکارنشـــــــته
ځکــــــه پـــــه حــــــق دپښــــــتنو بانــــــدې اقرارنشـــــــته
هغـــه بـــه خــه وي چــې خپـــل حـــق پــه چـــامنلی نشـــي
یادخپـــــل حــــق دپـــــاره ځـــان قربـــانولی نـــه نشـــي

پــــــه باجوربانــــــدې راغلـــــــی خــــــه بلاوینمـــــه

لــــــه باجورنـــــــه جـــــــوړه شــــــوی کربلاوینمــــــه

پـــــه پـــــاک نامـــــه دېـــــره ناپاکــــــه نارواوینمــــه

دبـــــل پـــــه زورمســـــته مغـــــروره مارشـــــالاوینمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دباجوړپه کلی کورکه نن بمونه اوري
دباجوړیو په مړانه رحمتونه اوري
پښتونستان هم اراده داستقلال لري
دمراکش په شان په مخکښې لوی جنجال لري

لکه تونس الجزایردمظلوم حال لري
هغه مقصداوهغه فکرهغه خیال لري

خوپښتانه په قربانۍ کښې لږ نیمګړی وینم
دغه دتېروخت توریالي څه قدرستړی وینم

ویده ګوجر

دسیندپه غاړه په شنه ورشوکښې
ګېوځنګلوکښې په شنو دروکښې
یو دوه ګوجرومېښې پوولې
هریوه خپلې مېښې روزلې
نه یې بل کاروانه نورغمونه
نه ورسره و نورنورفکرونه
تمامه ورځ به دمېښو خارو
دشپې به هم لاویښ اوبېدارو
پس له څوورځوخت دلنګون شه
پام دګوجروزیات له پرون شه
څوک چې ساتونکی اونګهبان وي
یوساعت خوب یې زیان اوتاوان وي
هغه هېڅکله نکړي خوبونه
غفلت لوی عیب وي له یوه شپونه

ګوجرو ځکه شپې رڼولې
شپې يې په ويښه سباکولې
وروسته دخوشپوله بيداری نه
ګوجرستومان شوه له بېخوبی نه
خوب دېرغالب شه په دواړو باندې
لکه غليم چې هجوم وکاندی
يوتن خوب وبوورنصيب يې خوارو
هغه بل ويښ و بخت يې بيدارو
د دواړومېښې وزيږېدلې
سپورمۍ اوستورووته کتلې
چې ويښ ګوجرکړې مېښ کتې تولې
له خپلومېښو لاندې راټولې
څه يې چې ټول کړه هغه يې خپل شوه
نرکټې واړه دهغه بل شوه
هغه چې ويښ شوسباله خوبه
ويې ليدله دارنګه لوبه
ټپوس يې وکړله خپل ملګری
دامې په برخه څه رسېدلی
داسې قسمت ته څوحيراني ده
دارنګه برخه نه آسماني ده
ملګری ووی چې خوب کوينه
مېښې يې نر نرکټې راوړينه
څوک چې پاسبان وي اوکړي خوبونه
وريې سپې جوړشي بيامتلونه

ناخاپي کاڼی ***

يوه ويلې ماپه عمرکښې آسمانه
چاسره بدنه دی کړی بې احسانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

احترام مې تل ساتلی دانسان دی
شفقت مې مدام کړی په حیوان دی

ښه مې کړی خوک مې نه دی آزار کړی
رانه خوښ دي همسایه اوټول وګړي

بدمې چاته کله نه دی رسېدلی
په درنه سترګه مې هرچاته کتلی

په دې حال کښې هم زه روغ نه پاتې کېږم
دتقدیرپه غشی بې ګناه لګېږم

یوناڅاپه راځي کاڼی له هوا
نلري دبې ګناهوڅه پروا

لوېږي زما په سرله لاسه دتقدیر
په آزارکښې زما نه کوي تقصیر

بې سببه رسېږي راته ضرر
تصادف دی بېشعوراوبې خبر

ماکوم بدکړی چې وینمه جزانن
زه دچاله لاسه وکړمه ژړانن

بل پرې غږکړخبرنه یې له خپل ځانه
شکایت کړي له تقدیراوله آسمانه

تا به هم کله وي کاڼی غورځولی
یوناڅاپه به په چاوي لګېدلی

درپه یادکړه ټول جزیات دخپل عمل
دی دهرچاخپل عمل دلارې مل

کایناتوکښې دی پروت ښه انتظام
سنجیده دي دتقدیرواړه احکام

بې شعوره چې ونه ګڼې فلک
مقرردی هریوکارته یوملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې رسیږي درته هرڅه لړاوړیر
دهغه سبب وي پټ درنه یاهېر

ته یې بولې بې سبب اوبې علته
خبرنه یې دتقدیرله پټ حکمته

بدمدام درته له خپل لاسه رسیږي
اورله خپلې لمن شامدام لګیږي

ښه رسیږي درته تل له لویه خدایه
چې راضي نشې هېڅکله له همایه

ته پخپل عمل لانورهم نګران شه
دتقدیرپه کارو باندې نیک ګمان شه

چې سړی لړڅه په فکردتحقیق شه
خپلوټولوحرکاتوکښې عمیق شه

ورپه یادشوه یوه ورځ چې ده بې پامه
غورځولي ویوکانړی له خپل بامه

یوناڅاپه ولوېدلی په چاباندې
چې ولاړوبې خبره تېټ دلاندې

همداکانړی وهغه سړی ساتلی
له خپل ځان سره یې ډېروګرزولی

چې پرې واخلي انتقام له هغه چا
چې پې دی وپرې ویشتلی بې ګناه

لاس یې برنشوموده شوه ډېره تېره
قهریې سوړشوویلې ځه تېره په تېره

زه هغه ومه ویتشلی خوپه سهوه
ښه به داوي چې اوس وکړم ورته عفوه

نویې کانړی له خپل کوره کړ ګذار
خبرنه وچې راځي څوک په دې لار

(c) ketabton.com: The Digital Library

پري لګېږي هغه څوک چې په خطا
خلق ولي اوځان بولي بې ګناه
دقدرت کارونه واړه دغه شان
په تدبيراوانتظام لري جريان
بې احتياط که څوک وکړي حرکت
که دی نه وي بل هم نه دی ملامت

له تقديرسره شته هرقسم تلک
دمظلوم انتقام اخلي تل فلک
ته جزاله خپل عمل سره تله
که دې وليدتفاوت وکړه ګله
ښه اوبدانسان ټول دی په حساب
بې سببه چاته نه رسي عذاب
مکافات وي له عمله ځني زيات
يوپه لسه لري اجرحسنات
خوجزا دبدونه وي ټيټ وپاس
په احتياط خوځوه دلته پښه اولاس
څه چې وکړي هغه به ربې تل
هرڅوک اوري په جواب کښې خپل ويل
داحسان جزابه ويني احسان
دبدی جزابه هم درکړي آسمان
نوردي خوښه چې اغزي کري که ګل
بې کرنې مه کړه طمع دحاصل
تفاوت لري حاصل کښې هره ځمکه
ته دې خپل زړګی دکردپاره ښه که
پکښې وکره ښه تخم د„الفت“
نو به ويني له هرچامحبت

(c) ketabton.com: The Digital Library

لــــه خپـــل خــــدای ســــره اخـــلاص پــــه زړه کښـــــې ســـاته
لــــه مخلـــــوق ســــره يـــــې هــــم کــــړه مينــــه زياتــــه

تګی اوريا

تـــــادکوم فرعـــــــون دظلـــــــم ســــــحرمات کـــــــړ
چـــــې پـــــه لاس کښـــــې ګرځـــــوې ښـــــکلی امســـــا
د کاغـــــــذ پـــــــه ګـــــل بلبلــــــې نـــــه ټــــوليږي
راشـــــــــــه پريــــــــــــرده نورکارونـــــــــــه دريـــــــــا
اورلړونــــــــی غونـــــــدې ســــــوی اوتــــــک تـــــوريږي
اميدمـــــــــــــه لــــــــــــره دخپلــــــــــــې زرغونتيــــــــــا
ښــــــه اوبـــــدحق ونـــــاحق چــــــې معلـــــوم نشــــــې
تــــــوره شــــــپه ده ورتــــــه مــــــه وايـــــه ســـــبا
چـــــې لــــه نوکـــــه ترکوټيــــــه ټــــول غـــــرض دی
دانســـــــان پــــــه نــــــوم يـــــــادېږي خــــــه بــــــلا
خپلـــــــــــه ګټــــــــــه اوضررخيروشـــــــــــــــــربولي
دانســـــــــــان دقضـــــــــــــاوت دغـــــــــــه معنـــــــــــا
انســــــان خــــــــوک دی زه يــــــې دومـــــــره پيژنمــــــــه
چــــــې حيـــــوان نـــــه بيلـــــوي ځـــــان پــــه وينــــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ناحق کړي باطل حق کړي په ويلو

نوم پري کښيږدي درواونارو

عقل څه دی منطق څه دی حکمت څه دی

غول ديوه بل په هغه دا

کله خوښ کله غمجن کله حيران شم

دادنياده ګډه وده تماشا

په حرامونارواسري ته ورشي

څه لولي اوبي حياده دادنيا

عاقبت*

عاقبت به يې سيلاب داوښکويوسي

چې خواران اوغريبان چاړولي

نن سبا به داقبال له تيلی کوزشي

چاچې ستري اوستومانه ځغلولي

زمانه به يې دنورو خندنی کا

چې يې هروخت په خوارانو دي خندلي

شنه چمن کښې به په ګلوخزان راشي

بلبلان يې چې په باغ کښې کړولي

له دي خرآسمانه هروخت ږلی اوري

وري سيلاب دزماني واړه ښاغلي

دښايست بهارخو ورځې وي دنياکښې

بياله نازه راکوزيږي نازولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دهرهرخه تلونې دې پوهېږم
ځکه ماترېنه لاسونه دې وينځلي
هريوباغ چې راسپېرلی دې ګلونه
دخزان سيلۍ فی الحاله رژولي
لمر، سپوږمۍ ددې آسمان په خوکرته

تېت وپاس خړاوروښانه ماليدلي
ځکه مازړه بل عالم پورې تړلی

دی دنيا ته مې په بل نظرکتلی

زما حال*

تپه تياره ده زه رڼا ته انتظارلرمه — څومره ډېرکارلرمه
يمه پښيا بل اوپه لارکښې خنډوخارلرمه — بېړه تلوارلرمه

ملګری تللی زه ويده پاتې بېدياکښې يمه — غره اوصحراکښې يمه
واړه سپاره دي يوزه پلی په شابارلرمه — يوګوډی جوارلرمه

نورپه موټروکښې په منډه لکه برق تيرېږي — په لارکښې نه درېږي
زماپه مخکښې دی ګوډ خرتل خبردارلرمه — خدايږو ډېرعارلرمه

هرچاپه برق باندې کوټه کړله توده اورڼا — هم راډيوپرې ګويا
زه لاتراوسه دتيلی په دکان کارلرمه — ورته جارجارلرمه

هريوميدان کښې دی ولاړکوي اظهاردکمال — اودخپل جاه و جلال
زه هېڅ شی نلرم په تېروافتخارلرمه — دمړوشمارلرمه

لاس اوپښې سترګې لرمه شم هرکاركولی — زياراوزحمت ويستلی
کسب وکارنکړم چې غني دولتمن پلارلرمه — پرې اعتبارلرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامیدرڼا*

نوی دوردی راغلی   یوه نوی رڼا وینم
دازوړحال نه پاتې کېږي   چې دوخت تقاضاوینم
توره شپه په ختمېدوده   رڼا یې دسبا وینم
نوی ژوندراځي هرګوره   نوی نوی هوا وینم

تحول دی چې رادرومي دافغان اوپښتون کورته
ښه موسم دتکامل دی ځئ چې ځودکمال لورته

زمانه راوړي هروخت کښې   نوی نوی پیغامونه
معلم دزماني تل   راکوي نوی درسونه
دادنیا یوپوهنتون دی   شاګردان یې ولسونه
تاځه زده کړه له دې عصره   ای افغانه ای پښتونه!

امتحان دې ډېرنژدې دی چې به څه درنه جوړېږي
هغه ورځ ده اوس راغلې چې احوال دې معلومېږي

سوال د مرګ او دژوندپېښ دی   مګرستاپوهول ګران دی
ته لاپروت یې په تیاره کښې   نورسپوږمۍ ته ځي روان دي
داسې ژوندی ستا په برخه   چې نورتېول ترې ګرېزان دي
لېرڅه وغړوه سترګې   چې ته څه یې نورڅه شان دي

ستا په مخ کښې لاخره وینم څاروی ځي له تانه وړاندې

ستا رفتارکه همدغه وي خره به وخاندي دربانديې

لمره!*

په سپین مخ دې دهجران شپه سباکېږي

په رڼا دې زمور مخه رڼا کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغ وبڼ ددې جهان په تاسمسوردی
بې له تادځمکې مخ چې ګورم توردی
نتیجه ستا درڼا زمونږ ژوندون دی
ستا نظام ته حیران شوی افلاطون دی
تاکتلی په تاوده نظردنیاته
داجهان دې ښایسته کړی دی هرچاته
زمونږ زړوکښې اینښی تادژوندګرمي ده
ورکه کړی تازمونږ هره خامي ده
ددې ځمکې هریوبوټی لوی وې ته
دباغو خامې مېوې راپخوې ته
لویول اوپخول ستا مشغولاده
ستااثر لاندې خدای کړی دادنیاده
سپینې واورې دې اوبه کړې غرورغوکښې
بیادې کړه روان رودونه په شپلوکښې

تادا ورځې کړې رڼا زمونږ دپاره
چې مونږ واخلو ښه حاصل له خپله کاره
دا وطن دی ستامشرق ته زمونږ لمریې
ته په اصل کښې غټ ستوری دباختریې
ځکه دلته ستا تاثیرله بل هیواده
یوپه لسه وینم زیات دژوندبنیاده!
پیداشوي په دې ځای کښې آرین دي
دپوهانوښه ځانګوهمداوطن دی
آبادي دبلخ هرچاته ده څرګنده
له زړو آثاروډکه ده داکنده
نورومونږ ځنې اخیستې تل الهام دی
مونږ ډیرمخکښې آباد کړی خپل باګرام دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالیــــــــــــدلی دی بامیـــــــــــان اوهــــــــــــــده دواړه
درتــــــه ګـــــوري هنــــــدوکش پـــــه هســــکه غـــــاړه
خیرخانــــــه ده کـــــه غزنــــي کـــــه ســـــرخ کوتـــــل دی
منـــــدهی ګـــــک اولښــــکرګاه روښـــــان مشــــعل دی
وه زمـــــونږ ډیـــــوه پـــــه هروخــــــت کښــــــې روښـــــانه
دروېـــــــــزه کــــــــړی هرچـــــــازمونږ لـــــــه خوانــــــــه

دوطن ترانه

وطــــــــــن دی کورزمـــــــــــونږ دســـــــــترګوتورزمونږ
اوبـــــه یـــــې دي لکــــه شـــــودې دخپلـــــې مورزمـــــونږ
وطــــــــــن دی کـــــــــــور زمـــــــــــونږ
دوطــــــن خــــــاورې دي زر، تـــــرې پیـــــداکېږي ثمـــــر
دی نمـــک خــــوردې وطـــن پـــلاردی کـــه مـــور زمـــونږ
وطـــــــــــــــــن دی کورزمـــــــــــــــــــونږ
کـــه یـــې آبـــاد نکړوخپـــل ځـــان بـــه ښـــاد نکـــړو
ددې کالــــــه ده خرابـــــــي یولـــــــوی پېغورزمـــــــونږ
وطــــــــــن دی کـــــــــــور زمـــــــــــونږ
پـــــه کاراوزیـــــارد هرچـــــا جـــــوړېږي ښـــــکلی دنیـــــا
دوطــــن ســـــترګې منتظـــــرې دي پـــــه لورزمـــــونږ
وطــــــــــن دی کـــــــــــور زمـــــــــــونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ چې وکړو خدمت په ځان قبول کړو زحمت

کوي خدمت دخپل وطن ګاونډيان نورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

راکوي مونږته وطن هرڅه چې غواړي بدن

آب ودانه ده دوطن قوت او زور زمونږ

وطن دی کور زمونږ

په مونږ حقونه لري هرراز پورونه لري

بايدچې داحق کړي اداوروروي که خورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

وطن محبوب دی زمونږ ،وطن مطلوب دی زمونږ

که يې ونه ساتوله نورو،مخ دی تورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

په دې هوا لويږو په دې مينا مستيږو

خدای دې مدام لري دا باغ وبڼ سمسورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

دافغان ترانه

تل دې سرونه زمونږ اوچت وي

تل دې ساتلې پت اوعزت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هروخت دې دلته شان وشوکت وي
ننګ وغیرت دې زمونږ دولت وي
دوطن عشق دې وي زمونږ زړوکښې
ځای دې دده وي دقام لیموکښې
تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړ په جهان وي

افغانستانه تل دې ودان یې
له غلیمانو دې په امان یې
ته دې سرلوړی تل په جهان یې
زمونږه ځان یې په مونږه ګران یې

هرڅه به ځارکړو ستا له هوانه
ستاله عزته له اعتلانه
تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

په حق مین یو د حق په خوایو
دښمن دظلم دناروا یو
آزادي ستاتو آزادي ستایو
سرپه وطن ږدو په ننګ فدایو
نه ظالمان یونه مظلومان یو
ښاغلی نسل مونږ دافغان یو
تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیووالی ترانه

دیوه وطن اولادیو تېرله سره په هېواد یو
دافغان په نامه یادیو بختوریوچي آزاد یو

دا وطن دی په مونږ ګران
داوطن دی دافغان

په یوه نامه یادېږو په یوه بېرغ ټولېږو
یوله بله نه بېلېږو په یوه وطن ځارېږو

ټول منو دخدای فرمان
داموعهداوپیمان

آزادي زمونږ لېلاده آزادي په مونږ شیدا ده
راسره لویه سودا ده په لوی خدای زمونږ ویساده

ساتوخپل شرف اوشان
دوطن نام ونښان

دمعارف ترانه

دجهل دوره تیره شوه داعصردعرفان دی
بي علمه ژوندون ګران دی

په حق پسي روان یو دعلم پتنګان یو دجهل دښمنان یو

لښکردمعارف یولوږزمونږ نام ونشان دی
بي علمه ژوندون ګران دی

په زده کړه اوښونه دحق کووپالنه دخپل وطن روزنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ ګرانه وطنه داموعهد اوپیمان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دعلم په ځانګوکښې   دعقل په کوڅوکښې   په غیره دپښتوکښې

لوی شوي یومونږ واړه خپل وطن راباندې ګران دی
بې علمه ژوندون ګران دی
روان مخ په رڼا یو   مین په اعتلا یو   دهرمرض دوایو

په لوردترقی ځو رهنما زمونږ قرآن دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دغیرت سندره

مونږ پښتانه یو دغیرت په ځای کښې سرورکوو   هم ما لوزرورکوو

دظالمانو جواب هروخت په خنجرورکوو   ورته خبرورکوو

مخ ګرځول دجنګ میدان نه مونږ ته دین نه وایي   ملی آیین نه وایي

مونږ خپلوتوروته دسروونوجوهرورکوو   اب دخطرورکوو

وطن ساتنه حق پالنه وظیفه ده زمونږ   دافریضه ده زمونږ
دخپلواکۍ درس خپل اولادته مکرر ورکوو   دغه هنرورکوو

سرورکول دخپل ولس دسرداری دپاره   دآزادی دپاره

دپښتون کاردی ځکه لاس کښې توره سپرورکوو   زره زرور ورکوو

تجاوزنه کووپه نوروباداري نه کوو   ستمګاري نه کوو

دښه سلوک امتحان هرچانه بهترورکوو   په وطن سرورکوو

دآزادی دښمن چې هرڅوک وي ناښاددې وي   خواروبرباد دې وي

مونږ دپنجرې اسیرمرغه ته بال وپرورکوو   آزاد وزرورکوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

استعمارچيان

جالونه شته دامونه شته باښې لري تازيان لري
پښتونه ستا نيوولره مارشا ل دپاکستان لري

سيسۍ ولي هوسۍ ولي وړې وړې مرغۍ ولي
ددوی له دامه خلاص نه دي هغه سيندچې مايان لري

دوسپنوپنجرې لري قفس غوندې کوتې لري
له بې ګناه مرغانو نه بېشماره اسيران لري

غرخه ترې تښتېدی نشي مرغه ترې الوتی نشي
هېڅ وارېې خطانه دروميي پخې سترګې ښکاريان لري

که زانې په هواکښې وي که زرکې په خنداکښې وي
هېڅ رحم په چانه کوي سخت زړه لکه سندان لري

خه جا ل لاندې راغلي دي خه لوموکښې نښتي دي
ددوی له لاسه وينوکښې شتکی ډېرمرغان لري

نيول کوي وژل کوي په اورکباب کوي
وريتې مرغۍ په هروخت کښې په سر د دسترخوان لري

په هرپټي کښې وينمه صياد دام غوړولی دی
په غرونوکښې ليوان لري ښاروکښې قصابان لري

علم او معنا

بې معنۍ کله پټېږي په لباس کښې
عيب يې ښکاري په تن پټ اوکه لغړدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبایسته لباس په غاړه دبې علمو
که هرڅومره ښکلی ښکاري تش انګړدی
که بې علمه چاپکړی سپینه ترلی
چې دبحث مجلس جوړشي رنګ یې ژیړدی
بې کمال که لري مال هرڅومره ډیر
له احتیاجه نه خلاصیږي بل ته اړدی
که اغوستی یې پوټکی دسموروي
خلق یې پېژني له سترګوچې ګیدړدی
چې عالي فکرلري اولوړهمت څوک
باور وکړه چې له هرچاځني لوړ دی
که په هرلباس کښې علم ځان ښکاره کا
د تعظیم او احترام دقدر وړدی
بحر ډک له مرغلروچوپ روان وي
دبې آبه خلقو خوی لکه دچړدی

دپلار توره*

په چت کښې وینم زړه توره د پلار
دبابا ګانو اونیکونو یاد ګار
توریالی نشته چې څه کارترې واخلي
توره بې قدره شي چې نه وي تورمار
له تیکې ډېرعمروتلی نه ده
اوس له نظره غورځولی روزګار
آب وتاب نلري جوهرنلري
بې آبه ځکه شوه چې نه ده په کار
یو وخت یې ډېرشان وشوکت درلوده
تېره خنجرونوم یې وذوالفقار
دغسې نه وه چې داوس یې وینم
په ډېروزړونوکښې یې ایښی و ډار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غلـــــــــيم ســـــــــــترګه ســـــــــــوزيده ورځينـــــــــــــېي

پـــــه غزاګــــــانو کښـــــې يـــــې نـــــه و مـــــدار

اوس دلرګـــــی پـــــه شـــــان پـــــه چـــــت کښـــــې ايښـــــی

نـــــه وينـــــي خـــــوب کښـــــې هغـــــه ليـــــل ونهـــــار

هـــــيڅ پـــــه کارنـــــه ده وخـــــت يـــــې لاړه تېرشـــــه

خوتـــــه يـــــې بولـــــه تـــــاريخي افتخـــــار

چـــــې زمـــــاني نـــــه خـــــوک شـــــي روســـــته پـــــاتې

شـــــــــي تـــــــــاريخي افتخـــــــــار دغســـــــــې خـــــــــوار

نه ځي

درونـــــدوالی غرونـــــه ، پښـــــتونواله پښـــــتنونه نـــــه ځـــــي

تـــــوروالی شـــــپو نـــــه رڼـــــايي دلمـــــر شـــــغلونه نـــــه ځـــــي

دآزادی پـــــه لارکښـــــې ســـــراوما ل کـــــه لاړشـــــي زمـــــونږ

مـــــونږ پتنګـــــان يوپتنګـــــا ن بلوډيوونـــــه نـــــه ځـــــي

خـــــو قرنـــــه کيـــــږي تـــــوره لاس کښـــــې د افغـــــان وينمـــــه

د تـــــورې بريښـــــااوس لـــــه اشـــــعارو د پښـــــتو نـــــه نـــــه ځـــــي

دپـــــلار نيکـــــه څنـــــګ کښـــــې موتـــــورې معلقـــــې وې تـــــل

دپـــــلار نيکـــــه تعلقـــــات نســـــل نمســـــونه نـــــه ځـــــي

دبابـــــــــا ګـــــــــانو اونيکونـــــــــو دلاس نښـــــــــه ده دا

دتـــــورې قـــــدر زمـــــونږ ســـــترګواوليمونه نـــــه ځـــــي

د پخوانيـــــو خـــــوی عـــــادت مـــــونږ پرينښـــــودلی نشـــــو

د ښـــــکار عـــــادت د بـــــاز بابښـــــو د اولادو نـــــه نـــــه ځـــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې لمبې زمونږ په زړوکښې که مړي شويدي اوس

بيابه تازه شي مړه اورونه له سکرونه نه ځي
بيابه اور بل کړو دظالم اوددښمن په خونه

دانتقام جذبه زمونږه له سينونه نه ځي

که په برهان اودلايلوفيصله ونشوه
غوڅه اوپرېکړه دچړوتوروله خولونه نه ځي

ښکاري باز*

بازنيولی په منګولوکښې سيسۍ وه
خوندوره مزه داره ښه مړۍ وه
چې يې راوړه خپل خاوندته سلامته
بې څه طمع بې احسانه بې منته
چاويل ورته چې ای بازه نادانه
څه ليدلي تالاسه دانسانه
چې په لاس کښې ورکوې پخپله ځان ته
ورته نيسې دهواپرندګان ته
ولې بل مرغه نيولی له غړۍ تا
ولې ورکړله انسان ته دامړۍ تا
تاپخپله ولې نه خوړه هواکښې
پاتې نشوې ولې دې لويه فضاکښې
له پنجو د بنيادمه چې شوې خلاص ته
ښکه راغلې ورته بيا په ډېراخلاص ته
قدرت تاله درکړی لوی وزرونه
ستا پروازلاندې خدای کړي اوچت غرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې او ورځې دې په ښکارشې تېرولی
پخپل واک آزاد ژوندون شې ته کولی

څه احتیاج لري انسان ته په نړۍ کښې
څه فایده لیدلې تا په غلامۍ کښې

چې له دې هسکې فضارا ښکته کېږې
دانسان حضورته خپله راټیټېږې

پټې سترګې تارپه غاړه زندګې کړې
بل دپاره ښکارکوې خوشې خواري کړې

په کوم تاربانديې تړلی ته انسان یې
چې تابع دده دحکم اوفرمان یې

بازویل چې انس الفت دانسانانو
رابېل کړی یم له ډلې دمرغانو

اوس له دوی نه خپل زړه نشمه شکولی
داطلسم هېڅ وخت نشم ماتولی

په ځنګلو او غرو دپاسه پروازونه
ماپرې اینښی ده دپاره داسېلونه

زما فخردانسان په لاس ختل دی
خوښ زما دانسان کورکښې اوسېدل دی

زه خادم کړمه الفت دانسانانو
مقررکړم دوی قصاب دهمنوعانو

یوزه نه ډېرحیوانات ددوی تابع دي
په الفت ددوی قانع دوی ته راجع دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فیل په دومره لوی وجودودوی منقاددی
انس الفت یولوي سبب دانقیاد دی

اس دده په سورلۍ ګوره چې مستي کړي
اوښ دده په مخ کښې تېټ شي اوپستي کړي

په الفت سره تابع وحشي حیوان شي
ښه ملګری یوانسان دبل انسان شي

زخمي زړه[1] *****

زړه یې مه بوله تورکاڼی دصحرادی
په لیدودزخمي زړه چې زخمي نشي

ولې وینې درنه څاڅي — ای زما زخمي زړګیه!
مرورله ټول جهانه — ګله من له خپل پردیه
بیا کوم غم درته پېښ شوی — دفلک له بې مهریه
له یارانو نه جدايي — که دښکلوله ټولګیه

چې بلبل غوندې کړیږې دسروګلوپه چمن کښې
خو شحالیږې نه هېڅکله ددنیا په باغ وبڼ کښې

څه ارماندافسوس لرې ته — ولې شپه او ورځ ځوریږې
راته ووایه څه غواړې — په څه باندې خوشحالیږې
په کوم ښکلی مخ مین یې — که دچاپه غم کړیږې
له اسمانه دې زړه شین دی — که انسان ځنې ویریږې

چې نه خوب نه دې خنداشته په نفرت ګورې انسان ته
مروریې له هرچانه په حیرت ګورې اسمان ته

[1] :: داشعر ددوهم عمومي جنګ داغیزې دردناك محصول دی چې په ۱۳۲۱ کښې په کابل مجله کښې خپورشو اوبیا دهغه وخت دډېلي دنن پرون مجله کښې نشرشوددې شعرینمه وروستی برخه په غوره اشعار نومی کتاب کښې راغلی ده او دلته په مکمل صورت واخیستل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پیمخونازولو   التفات اووفاغوارې
که دنازنعمت خاوندنه   مروت اوساخاغوارې
یاپیاله له میوډکه   له پیمخې اشناغوارې
یاسازونه سرو دونه   یادمینې دنیا غوارې

دسکوت طلسم مات کړه راته ووایه احوال خپل
له هېچانه مه ویرېږه کړه ښکاره ارزوا ل خپل

ددردمنوپه حال ژاړې   که په کوندویتمانو
شپه او ورځ دې په غوروکښې   وي ژړاد مظلومانو
که داهومره ناقرارکړې   په فریادبې نوایانو
هرطرف ناري سورې   دغمجنورنځورانو

بې له غمه نورخه نشته دشپوورځوپه لمن کښې
خوشحالي هرکوره نشته په هېڅ کوراوهېڅ وطن کښې

ژاړه ژاړه خودې توان دی   وخت دغم او دژړادی
یودبل غوښوته وږی   که آشناکه نا آشنا دی
انسان کله خبردارنن   په روا اوناروا دی
دوست دښمن نه معلومیږي   ورورد وروره مرګ رضادی

محبت له زړونوتللی رحم نشته په جهان کښې
عاطفه اوپېرزوینه نه ده پاتې په انسان کښې
توره شپه توره بلاده   که لوکی دغم داوردی
چې بل شوی په جهان کښې   ددنیا پرې سوی کوردی
یاخوتور رنګ دګناه دی   مخ دځمکې پرې تک توردی
یادغم توره کیږدی ده   یاجهان تورلکه سکوردی

دجګړواورونه بل دي پکښې سوزي عالمونه
رسیدلی ترآسمانه دهمدغه اور دودونه
محاذونه دجنګ جوړشوه   په هرلوری هره خواکښې
فولادي اسمان جوړکړی   طیارو پاس په هواکښې
دګولیو بارانونه   ځکه اوري په دنیاکښې
بې له سروینو څه نشته   دشپوورځو په میناکښې
دسروینوعکس پریووت داسمان په کناروکښې
فسادونه شوه برسیره بحرو برغرو او رغوکښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیانه ده سره لمبه ده   پکښې سوزي عالمونه
په هرلوري هره خواکښې   لګېدلي دي او رونه
دآسمان لمنې سرې دي   ډک له اوره دي سیندونه
راشئ وګورئ عالمه!   په دیناکښې دوزخونه

له دې پورته شنه آسمانه سره اورونه راورېږي
ستوري نه دي سورانګاردي چې اسمان کښې لیدل کیږي

دادنیا په حقیقت کښې   ژروونکی افسانه ده
که پخواشرابخانه وه   نن دوینو پیمانه ده
سورګلزاریې ډک له اوره   دبلبلواشیانه ده
په سینګاریې مه غولیږه   یاقفس یازولانه ده

پتنګانوته له باغه بلبلان وایي نغموکښې
مونږ په سره انګارکښې سوزوتاسې سوزئ په لمبوکښې

پتنګان په شمع سوزي   بلبلان باغ کښې کړیږي
له آسمانه تندر اوري   لوی قصرونه رانړېږي
له دریاب دزمانې نه   بوی دوینو پورته کیږي
دمرګی دوری سترګې   په هېڅ شانې نه مړیږي

نن له مړوځنې ډک شوه دجهان لوی دریابونه
دانسان دمرګ دپاره اجل ایښی دي دامونه

ددنیا مزاج بدل شو   رحم نشته هېڅ په زړوکښې
یاخوزړونه بېخي نشته   ددي خلقوپه سینوکښې
دمرګی زهر خواره شوه   دهوا څپووړموکښې
پخوانی تاثیراوس نشته   نه په خاوره نه اوبوکښې

دشبنم په ځای په ګلوله هوا اوري بمونه
دخپل زړه په وینورنګ شوه ښایسته ښکلی مخونه

ددې عصرانسانان اوس   لیوني لکه لیوان شول
یودبل وینوکښې لامبې   میخواران اوس خونخواران شول
دریابونوکښې پیدانن   دفولادونهنګان شول
دخوړې مړی دپاره   پخلا سپي اوفقیران شول

دیوسف په وینو باندې دلېوه منګولې سرې دي
تمدن په لاس ورکړی فولادې تېرې چړې دي

دجګړواوجنګ میدان کښې   دي دتندرآوازونه
رڼا ورځ یې توره شپه ده   لیده نشي آسمانونه
دفولادو رسالي دي   که دسره اورسېلابونه
ځمکه ریږدي له هیبته   چې پرې ګرځي لوی ټانکونه

نن دځمکې په مخ باندې بل آدم بله حوا ده
دخولوپه ځای دوینو تویول یې مشغولاده

بې پردې اوبې سیرته — عالمونه دجهان شوه
څوک له لوري هلاکیږي — ځینې کونډې یتیمان شوه
هیوادونه نیول کیږي — ولسونه اسیران شوه
ځینې پریوتل له تخته — ځینې ځینې تاجدارا ن شوه

جوړقیامت دی په دنیاکښې خوحساب اوکتاب نشته
بې له غوښودانسان په دې اور بل کباب نشته

هرطرف ته چې نظرکړې — دنفاق اورپکښې بل دی
پلارپه ځوی دی بدګمانه — وروردبل ورورما ل ته غل دی
دوه خواره یاران چې ګوري — یوه بل ته ایښی چل دی
دحسداور په هرزړه کښې — ته به وایې چې منقل دی

دامتل مې اوریدلی چې خرپلارکړه خپله چارکړه
ددې وخت داپلارګلوی ده فکروکړه ځان هوښیارکړه

هرسړی مطلب اشنا شو — دا دنن ورځې عادت دی
نه ولاړڅوک پخپل عهد — نه خجل په خیانت دی
څوچې لاس برنه وي دوست وي — چې لاس بر شي بل حالت دی
څوک په دروغونه شرمیږي — دا عجیب خوی و خصلت دی

دمطلب دپاره کاندي سل وعدې سل قسمونه
مالیدلی دی په سترګودغه هسې شان عهدونه

بې له زوره په دنیاکښې — بل قانون کله چلیږي
نقشه هره ورځ دځمکې — په قوت او زوربدلیږي
چې قوي اوزورور دي — پخپل حدکله دربیږي
یووطن په زوراوجبر — بل وطن سره ګډیږي

ضعیفان شوه پښولاندې زورورځکه اوچت شوه
واړه لوی شوه لوی واړه شوه ټول حیوان ددې حکمت شوه

ښه خبرشه زمانا وروره — ددې عصرله احواله
بې له زوره په دنیاکښې — زندګي شوله محاله
ضعیفان خلاص بدای نشي — دفریب مکرله جاله
بې له توري خلاصې نشته — ظالمانوله جنجاله

باشرفه ژو ندون کاندي چې له مرګه نه ویریږي
ما ل وسرېې په امان وي چې له خپل سره تیریږي

که آزاد ژوندون دی خوښ وي — تینګ په ننګ ناموس اودین شه
اوراوبوته غورځوه ځان — فولادي اوآهنین شه
ښې تبري پنجې پیداکړه — لکه بازاوباشاهین شه
نه وایمه چې بلبل شه — یاتوتي غوندې رنګین شه

ځیرپښتون شه دامتل دی خټکه غرهسې کربوري
کړه سرې اوتودې تبري داتعلیم کړي ژمي اوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتونواله نام ونګ دی   ننګيالی اصيل پښتون دی
ځان وژل دننګ دپاره   دپښتون سړی ژوندون دی
سربازي زمونږ هنردی   توريالی موافلاطون دی
فيصله دتيغ په ژبه   دپښتورسم وقانون دی

چې په توره مري شهيددی هغه نه بې پردې کيږي
چې بې تيغه وي مړشوی په تخته باندې لوخيږي

توره حق اوحقيقت دی   شريعت پرې رڼا کيږي
توري شپې دولسونو   بې له دې نه سباکيږي
همدغه شرف يې بس دی   چې په توره غزاکيږي
دظالم اوخداى ناترسه   ورنه خوف اوحياکيږي

توريالیوپه حضورکښې سرټيټ کړی افلاطون دی
دتيرې توري په خوله کښې ديوه ملت ژوندون دی

تمام عمر تيره توره   په دنياکښې حکومت کړي
په هغودې تل رحمت وي   چې قايم پرې عدالت کړي
ياويستلی توره لاس کښې   حفاظت دملک ملت کړي
دمظلوم انتقام اخلي   په ظالم قهرومنت کړي

توره ښه ده ډيره ښه ده چې په لاس کښې دانسان وي
هسې نه چې په منګول کښې دليوه يادشيطان وي

ظالمان په تيره توره   په ناحقه خونريزي کړي
چې بې دين په هاتي سورشي   دکعبې بې حرمتي کړي
دمومن په لاس کښې توره   داسلام نګهباني کړي
حق پرست چې قوت مومي   دخوارانو دلداري کړي

بل دتوري اهل نه دی داوسله دمسلمان ده
وسيله دحق پاللواودنشر دقران ده

په قوت دتيري توري   له کعبې بوتان وتلي
بت شکن مسلمانان هم   سومنات ته رسيدلي
حق پالونکوتوريالیو   خلق حق ته رابللي
دلوی خداى واړه احکام يې   په دنيا باندې منلي

عبادت په توره خداى ته زيات له هرراز عبادت دی
دخپل سرورکول وروره خداى دپاره لوی طاعت دی

ترقي اواعتلاخوک   که دقام اوملت غواړي
په وطن اوپه ولس کښې   که ښه نوم اوعزت غواړي
يادين اودنيا ګټه   ياله خدايه جنت غواړي
تول په توره ګټل کيږي   خوتينګ عزم وهمت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جنت (۱) دچاپه کاروي توري لاندې يې مکان دی
آب دتورې بل شی نه دی همدغه آب حيوان دی

په دنياکښې چې تېرشوي
تردې وختـه فاتحان دي
سکندرکه ناپليون دی
که مغل اوکه غوريان دي
شاه محمود که احمدشاه دی
غزنويان اوکه سوريان دي
له مشرقه ترمغربه
چې هرڅه جهانګيران دي

تـول د توري په رڼا کښې خپل مقصد ته رسيدلي
ډير تختونه ډير تاجونه توري يو بل ته بښلي

ته ويده وې په ځانګوکښې
هيڅ خبرنه وې له ځانه
نه له جنګ جګړوخبروې
نه له شرودجهانه
دوست دښمن خپل اوپردي ټول
ستانظرکښې و يکسانه
ستاپه سرباندې دپاسه
مورکړه توره آويزانه

په هغه وخت کښې يې ته لاتېره تېغ لاندې ساتلې
فکروکړه څه دپاره خپلې موردا سې روزلې

که پوهيږې زما وروره!
دهمدې ورځې دپاره
پښتنه موردځوی سرته
ږدي تل توره جوهرداره
توره ستامال دی پښتونه
درته پاتې له خپل پلاره
پښتانه ځوانان خونداخلي
دتېروتورولـه واره

بې دتورې له سپين مخه په بل مخ چې مين نشې
ستا به فرق له خاروی څه وي که قربان په وطن نشې

دوطن په نام وننګ تل
سرورکړی هرپښتون دی
له ښاغلوپښتنونه
مونږ ته پاتې داقانون دی
چې دننګ ناموس دپاره
ځان وژلوکښې ژوندون دی
دخوشحال په ترانوکښې
ماليدلی دامضمون دی

„مرنې دي چې يادېږي په سندرواوپه وير“
دهرنشې ورکولی دتېرې توري تاثير

لکه غريه هسکه غاړه
له آسمان لاندې اوسيږه
که رلې اوتنداوري
له خپل ځايه مه ښوريږه
بې له خدايه بل له هيچا
اوله هيڅ شي مه ويريږه
په سخت زړه ددښمن مخ ته
ځای په ځای ټينګ ودريږه

(۱)الجنة تحت ظلال السيوف

(c) ketabton.com: The Digital Library

فولادي زړکی اوتوره ده په کارد ژوند دپاره
پښتانه ځوانان خوندداخلي دتېروتورولو واره

واوره! واوره !ا ی پښتونه   دپښتون شاعر شعرونه
داچې اوري څه له مانه   دي دسوی زړه آهونه
نورڅه نشته په دې زړه کښې   واړه دي داستاغمونه
دازخمې زړه ستاله غمه   راشه وګوره پښتونه

دپښتون بېرغ اوچت کړه ترلمنودآسمانه
خوشحا ل خان ختک خوشحا ل کړه پخپل قبرکښې له ځانه

پښتونواله که پښتوده   که اسلام اودینداري ده
تقاضادزمانې ده   اوکه پوهه هوښياري ده
دپښتون عالي فطرت دی   که غیرت ايمانداري ده
ددې تولوای پښتونه   تانه دا اميدواري ده

چې ته بیاکړې غیره وازه استقبا ل دتېرشوکت ته
ځوقدمه وړاندې واخلې خپل راتلونکې سعادت ته

څه به شه وي لويه خدايه   که تېرشوی دوران راشي
دپښتون باباپه لاس کښې   درست پښتون اوافغان راشي
بياهماغه شپې او ورځې   دپښتون په جهان راشي
په هماغه زړومېنو   بيازمونږه کاروان راشي

دادعاپه څوځوواړودخپل زړه په کوه طورکښې
ماپه نیموشپوکښې کړی دپاک خدای په لوړحضورکښې

په هرزړه کښې بېل بېل قسم   امیدونه اواسرې دي
څوک دښکلوښومخونو   امیدواردننداري دي
دچاما ل اودولت خوښ دی   په دنیايې سترګې سرې دي
چادبل مقصددپاره   سنجولی څه چارې دي

له هغوزړونوځاريږه چې پکښې لوړه آرزووي
څه چې ښه ورته ښکاريږي پخپل قام دده پېرزووي

ښه خبرېه دغه رازشه   ی زما دسترګوتوره
چې يوازې په دنياکښې   ژوندون نه کېږي هرګوره
هرپيغام چې يوغوړاوري   بل ته هم رسېږي وروره
ديوازې ځان سوداته   وباسه دزړه له کوره

ته يې ناست هغې بېړۍ کښې چې پکښې افغان پښتون دی
ستاسو هرڅه سره ګډدي که مرګی اوکه ژوندون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اونورپښتانه واړه   په یوه ژبه کړیږئ
په یوه نامه هرکله   اوپه هرځای کښې یادیږئ
دیوه پښتون په ښه نوم   سرترسره ته نازیږئ
ددښمن اودوست نظرکښې   لکه یووجودښکاریږئ

چې پردوله یوښکارئ همدغه مودی یو والی
نوک اوری کله ببلیږي نشته تاسوکښې بیلوالی

غم مویوښادي یوه ده   په رګوکښې یوه وینه
زه اوته دیوه مخ سترګي   خلق موبولی ښی اوکینه
دواړه یوشانې غریږو   مرودیووجود په مړینه
اختلاف دنظرنشته   چې موجب دبیلتون شینه
سپین اوتوردیوې سترګې کله یوله بل بېلیږي
په بېل رنګ کله دوه وروڼه یوله بله پردي کېږي

راشئ ای پښتنوورونو   یوله بله به ځاریږو
دپښتون دژوند دپاره   به هریوله سرتېریږو
خوشحالي به مویوه وي   په یوه غم به کړیږو
په نامه دپښتنوالي   به مونږ واړه قربانیږو
یوه ورځ به داسې راشي چې پښتون واړه راټول شي
لر اوبرپښتانه واړه بیرته یوکوراوکهول شي
دازخمي زړګی به روغ شي   دغلیم زړه به زخمي شي
دا ارمان به له زړه ووزي   له غمونه به خالي شي
د الفت خواره اشعاربه   پښتنو په خوله جاري شي
پښتني دنیابه جوړه   کورپه کوربه خوشحالي شي
خوک چې زړه لري هرګوره پکښې هیله اواسره ده
دا آرزوله ډېره وخته تردې وخته راسره ده

دشاعرنظر**

زه یې پېژنم شاعر دی بل څوک نه دی
چې دالوی جهان وړوکی ورته ښکاري
د وربښمواو زربفتو ښایسته ټوکی
دناداان په تن زړوکی ورته ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

طوفاني دریاب کښې دمظلوم اوښکې
ددنیا بحرډنډوکی ورته ښکاري

چې خپل نفس نشي وژلی که سل وژني
نا توانه وېرندونکي ورته ښکاري

ددنیا فاني عیشونه نعمتونه
دسپي مخکښې پروت هډوکی ورته ښکاري

څه ګورم***

ګورم جهان کښې څوک کعبه ځینې بوتان جوړوي
غلطه پوهه له سړی ځنې شیطان جوړوي

دسرکاردی چې دخپل وطن کارونه کړي جوړ
جونه اوپېغلې سینګارونه کوي ځان جوړوي

تهذیب ضروردی نظافت اوښه لباس دی په کار
فېشن چې زیات شي له ځلموبازینګران جوړوي

دودانی امیدله هرچانه کېدلی نشي
له خاوروګټوښه کورونه معماران جوړوي

چې انساني رڼا پیداشي په مغزوکښې دچا
هغه کوښښ کړي په عالم کښې انسانان جوړوي

ډېرتفاوت شته په انسان کښې دمعناپه لحاظ
واړه مشغول دي ځینې ځان ځینې جهان جوړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب ماشوم***

دغریب کاله ماشوم دی هرهلک یوځل وهلی

نازيي هيڅ نه دی لیدلی په ژړاکورته راغلی

چا اخیستی غیږکښي نه دی له سپیروخاورونه کله

کوروکلي کښي بي قدره خوار وزاردی اوسېدلی

ګلالی ځیرک هلک دی کړي خوړي خوړي خبري

خودخان ملک ځوی نه دی چي په خلکووي منلی

بي له خپل پلاره بل هیڅوک ورته نه ګوري په مینه

دغریب سړی اولاددی چالانه دی پیژندلی

التفات ورته هيڅ نشته ددي ځای لکه چي نه وي

لاره نلري مجلس ته لري ناست دی هلته غلی

په مکتب کښي لیده نشي مدرسي ته يي پرېږدي نه

لاتراوسه معلم ته یاملاته نه دی تللی

رئیسانو حاکمانو ورته هيڅ نه دی کتلی

دلویانو مجلسوته کله هيڅ نه دی ورغلی

په زړه خواره جامه کښي دلته هلته غلی ګرځي

کبرجن هواته ګوري چي يي هيڅ نه دی لیدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوشاعرورته په مینه محبت هرکله ګوري

دبل چاپرې نظرنشته ورته نه ګوري ښاغلي

زه یې نوم درته اوس ښیم ته ښه فکرپکښې وکړه

دلته فکرهمدغسې له نظره دی لوېدلی

خوارحسن***

په زړوجاموکښې ماولیده حوره

دبدرنګې مېرمن لاس لاندې مزدوره

په ښایست کښې لکه میاشت وه نوراني

په ښه خوی کښې پرښته وه آسماني

په نسب وه له هرچانه معتبره

په حسب باندې مېرمنونه بهتره

نه په وهیرم تقاضاوه دآسمان دا

او که خوی یاطبیعت ودانسان دا

چې داهسې شان بشره ښایسته له لمره

غورځولی زماني وه له نظره

دیوسف دغلامۍ یوښه نظیرو

په رښتیاچې دهمدغه خوب تعبیرو

راته ویلې یې دحال په ژبه باندې

غریبې په سړی هسې چارې کاندې

قیمت نلري ښایست دمزدورانو

نه ښه خوی لره څوک ګوري دخوارانو

خدای راکړی ښه صورت ښکلی سیرت دی

خودخوارحسن لره قدرلږ قیمت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زړوجاموکښې خوک نه لیدل کیږي
حقیقت زاړه لباس کښې رټل کیږي

ډېرزماپه خبرښایسته ښکلي ښاغلي
مدام وینځي دپردوکالي ناولي

بل شی نه دی عاجزي اوغریبي ده
چې په بد نظرکتلی هرسړي ده

هنرونه پټ وي دانسانانو
خاورې منې په مخ باندې دخوارانو

ښه اشخاص زاړه لباس کښې وي بې قدره
بدسړی په ښه لباس شي عالیقدره

ډېرښه خلق په دنیاکښې خواروزارشته
بډایانوکښې ډېرخلق بدکردارشته

پام کوه ! په سپین سپېڅلومه غولیږه
بې پرواله خاکسارانو مه تیرېږه

په جنډوکښې ښه ښه خلق مالیدلي
دخوارانو په جاموکښې وي ښاغلي

چینجی اوسي دوربښمو په قباکښې
پټ مخ ګرځي ریاکار سپینه رداکښې

دیوسف خیروجاموکښې څه ګناه ده
ښه لباس کښې چې ګناه کړي زلېخاده

راځئ! خیرې کړو دابښې جامې رنګینې
پکښې وکړو وروخېرې ډېرې ننګینې

همدردي

ژاړي په غمونوکښې خواخوږی له هرچاسره

سل پتنګان سوزي دیوې شمع ژړا سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډک زړګی له اوښکوګرځي وریځې په آسمان کښې بیا

څه ژړاملګري ده دژوندیوې برېښناسره

ټول باغ ژړېدلی ځکه اوښکي دي دګل په مخ

ډېرلکه لا له داغلی زړونه شته صحراسره

نه ښايي انسان ته چې دبل په غم غمجن نشي

لویه بدبختې ده که څوک نه ژاړي له چاسره

داسې بې غمي دي خدای په هېڅ کورکښې پیدانکړي

یوکورکښې چې ویروي اوبل خاندي له لیلاسره

حسن اونظر*

دړانده بدای په کورکښې ښایسته ښکلی لیلاوه

دنظرخاوند څوک نه و، بېهوده یې تجلا وه

ډیوه بله وه دحسن مګرعشق ورسره نه و

بې پتنګه سوزېدله شمع ځکه په ژړاوه

دسپین مخ اودسروشونډوتوروزلفوتوروسترګو

څه قیمت اوقدرنه و، زړه کښې مینه ددنیاوه

دښایست نوی بهارو، دګلزارجوش اوځواني وه

بینايي د ذوق هېڅ نه وه په بل ډول مشغولاوه

دګل لورته کتل نه و، بهارخوشې تیرېدلو

دمېوواننظار ډېرو دمادي ګټې سوداوه

دښکلا مېرمن خپه وه، دجما ل څه قدرنه و

بصیرت ته وه محتاجه په نظرپسې شیداوه

ما ل دولت له حده تېرو،واک یې خپل وهرڅه ډېرو

مګردادتش کتلو اوشعورپه تمناوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم وفن هنراوشعربينا ذوق اوشعورغواړي

که په نيمه ثوک پوهيږي دليلى دغه معناوه
دمعناروح تل خپه وي دړندوناپوهوکورکښې
عرفاني نهضت مه غواړه! جامعه که نابيناوه

بهاى*

يويې لوى بولي هغه بل ورته وړوكى وايي

خېټه يې لويه اوككره يې وړه ده ډېره

غله يې ډېره مال يې ډېردى هرثه ډېروركړه

مزدوران وړي دي يوه بي مړه ده ډېره

كوټه تووده ده تشناب توودى تنورتوودوي مدام

هرثه تاوده دي دګدابرخه سړه ده ډېره

دده له كوره هغه وخت خيروخيرات راوزي

چې تناره كښې ثخېدلى ترې پيړه ده ډېره

كوريې دى نوى كالي نوي دي موټرنوى دى

فكريې زوړدى خيال يې زوړ ارزو زړه ده ډېره
په يوه سوى مړى خداى نه جنتونه غواړي
له ده سره د آخرت سوداوړه ده ډېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم*

چې نوی ګل دپسرلی ددې دنیا ومه زه
چې پاک له هر راز خیانت اوله ګناه ومه زه
زړه ته نږدې دخپلې مورغیږکښې مې ځای درلوده

دستر ګوتور دزړګی سر دخپل بابا ومه زه
جاروقربان به مې سل ځله په یوآن اورېده
لایق دمینې هغه وخت کښې دهرچاومه زه
دپېغلوجونولونګین سره مې لوبې کړلې
لاس به مې اچاوه ګرېوان ته بې پرواومه زه
خپل اوپردی به په نظر دمحبت لیدلم
په حقیقت کښې دتمام کلی لیلاومه زه
په ډېروسترګوکښې مې مینه دخپل ځان لیدله
په زړه کښې ګران دډېروخلقوپه رښتیاومه زه
رموزدمینې راته موږپه یونظروښوده
له ګړېدلومخکښې پوه په دې معناومه زه
چابه چې ډېرپخپلې غېږکښې اخیستم په مینه
په تش لیدو به یې خوشحا ل اوپه خنداومه زه
که لږ نظرزما دهغه وخت ژوندون ته وکړئ
دموږپه غېږکښې محبت سره اشناومه زه
که هرڅه هېرکړم عشق اومینه هېرولی نشم
سترګولیدلی محبت له زړه ویستلی نشم

غزل*

چاچې ایښې داشین خا ل ستاپه جبین دی
زما زړه هم دهغه له لاسه شین دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا امېل کښې یې سل زړونه دي پیيلی

چاجوړکړی ستا دغاړې لونګين دی
جوره شوی یې دلمرله پلوشونه
ستادعشق پرحرارت مې دايقين دی
سورسالودې سره لمبه ده نه پوهيږم

که زما دزړه په سروينو رنګين دی
دجمال پرښتې ته چې جوړولې
ورليږلی چاسلام چا آفرين دی
معجزه ته دقدرت اودخلقت یې
په رښتيا چې خدای احسن الخالقين دی
خدای دې ساته په امان له بدوسترګو
دادعا دپرښتوزمونږ آمين دی

دنازمېرمنې***

وروردې خواري اومزدوري کوي له پلاره سره

تاپه مستۍ کښې امېل وشکاوه له یاره سره

موردې مېچنې ګرزوي خوردې منګي ډکوي

ته سورپيزوان غوړې دسروزروله هاره سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده غریبي خواره خواري کورکښې څه نه دي پاتې

مه کوه لوبې له درهم اوله دیناره سره

دلته دښځو په سرخاورې دي دنازمېرمنې

تایارانه ده اچولی دنیا داره سره

خبره نه یې ستاپه خویندومیندوڅه تېرېږي

ستاسروکاردی تمام عمرله سینګاره سره

زمونږ له حاله ځان خبرکړه په مونږ زړه وسیزه

دتن جامې سوزي زمونږ ستاله سیګاره سره

عیش وعشرت دومره ډېرپرېږده دوطن مېرمنې

مینه پیداکړه دخپل کورله کسب وکاره سره

یوزړه په لاس کښې ونیسه نورزړونه مه ځوروه

مناسب نه دی داخویونه له دلداره سره

په سراوما ل چې دوطن خدمت ته نه وي تیار

مه ګوره هیڅ دهغوخلقو له ریباره سره

ورسره مه خانده!چې خاندي په خوارانوباندې

دنازخنداکړه دوطن له خدمتګاره سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لیلی پسې ځم*

مکړه په ماهسې ګمان چې په دنیا پسې ځم

له خانقانه رابهرشوم په لیلاپسې ځم
چې دآشناقدرکوي هغه جانان لټوم
نه یم هغه چې به هرځای ته په هرچاپسې ځم
لوی اوواړه نه پېژنم یم دماشوم په مثال
خوک چې کړي مینه راسره هغه لالا پسې ځم
سرته دبام یمه روان دلوېدوډارنه لرم
نه راستنېږم دسپوږمۍ سپینې رڼا پسې ځم
زړه مې هلک دی دپردۍ باغچې ګلونه غواړي
ددنیا غل مې مه ګڼه دګلوغلاپسې ځم
چرګوړی نه یم چې دانه پسې له کوره اوزم
لکه بلبل دګل په لوری په بوراپسې ځم
له فرعونانوځنې تښتم دمولاپه طرف
دغرونوسرته دحق نوراوتجلاپسې ځم

خومره به ښه وی

چې په سپین مخ دې زلفې خورې وي
سترګې دې تورې شونډې دې سرې وي
زه یم اوته یې نازونخرې وي
خومره به ښه وي، خومره به ښه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـــــې زه حيـــــا کـــــړم او تـــــه شـــــوخي کـــــړې
زه جرئـــــت نکـــــړم خوتـــــه مســـــتي کـــــړې
شـــــــــې مهربانـــــــــه اودلـــــــــداري کـــــــــړې
خـــــومره بـــــه ښـــــه وي، خـــــومره بـــــه ښـــــه وي
چـــــې مـــــې حياشـــــې لـــــږ غونـــــدې لـــــرې
زه درنـــــزدې شـــــم تـــــه وايـــــې لـــــرې
درتـــــه شـــــروع کـــــړم دعشـــــق ســـــندرې
خـــــومره بـــــه ښـــــه وي، خـــــومره بـــــه ښـــــه وي
چـــــې ســـــتا پـــــه غـــــاړه وي اميلونـــــه
زه دې وربـــــل کښـــــې يږدمـــــه ګلونـــــه
تـــــه راتـــــه وايـــــې دزړه حالونـــــه
خـــــومره بـــــه ښـــــه وي، خـــــومره بـــــه ښـــــه وي
چـــــې درتـــــه وايـــــم پـــــه مـــــايې ګرانـــــه
لـــــه ټـــــول عالمـــــه لـــــه درســـــت جهانـــــه
تـــــه وايـــــې نـــــه يـــــم دومـــــره ارزانـــــه
خـــــومره بـــــه ښـــــه وي، خـــــومره بـــــه ښـــــه وي
چـــــې شـــــم ببخـــــوده اوهرخـــــه وايـــــم
ډيـــــره دې زياتـــــه لـــــه حـــــده ســـــتايم
تـــــه راتـــــه وايـــــې چـــــې زه خوســـــتا يـــــم
خـــــومره بـــــه ښـــــه وي، خـــــومره بـــــه ښـــــه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه یم*

زه بل څوک نه یمه اولاددغریبانویمه

سکنی وروردعاجزانو دخوارانو یمه

یمه له خاورونه پیداخورمه له خاوروپیدا

دلاس نیالګۍ ددې غریبودهقانانویمه

ماته آغاماته بادارماته صاحب مه وایه

ډېرویرېدلی له نامه دصاحبانویمه

چې ورته بل نیسي اوبه نوريي بې آبه غواړم

وینوته تږی زه دداسې بادارانویمه

دبل زحمت کښې چې خپل ځانته راحتونه غواړي

دسردښمن ددې بې رحمه ظالمانویمه

زما په زړه کښې دبل چامحبت مه لټوئ

زه دخوارانو دډیوولہ پتنګانویمه

چې شپه او ورځ په خوارغریب خپل خدمتونه کوي
ددوی خادم نه یم خادم دخادمانویمه

زما ګناه***

نه مې دچامال خوړلی نه مې څوک وژلی دي

نه مې چاته ورک شه یاګم شو! کله ویلي دي

نوره ګناه نلرم په دې ګناه مې مه نیسه

زړه کښې مې چې پټ ظالم ته بدغونډې کتلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت داعتراف دی ګناه خپله درته وایمه

نه یمه منکرپه مظلومانومې ژړلي دي

داګناه دستړګو که دزړه ده نه پوهېږمه

بدمې چې لیدلی خدایږوبدمې هم ګڼلي دي

نه ومه خبرپرده مې لړ غوندې چې جګه کړه

نه دي دویلوهغه څه چې مالیدلي دي

زه یې په لیدلواو ویلوګناهګارشومه

نوریې په کولواوعمل باندې ښاغلي دي

نه یمه خاین په خیانت دنوروپوه یمه

پوهه که ګناه وي خلق ټول اوس پوهېدلي دي

داچې دېرکاره درته ولاړدي تېت سرونه هم

ستا مخکښې چې سم نشوه سم کله چلېدلي دي

هیڅ امیدترې مکړه که څوک ځان دتاغلام ګڼي

ماغلامانه ذهنیتونه پېژندلي دي

لوړمقام ته رسي چې بوټونه پاکوي دبل

ډېرپه دغه شغل ریاست ته رسېدلي دي

زما خوب*****

وربل یې ماپه خوب کښې پرېشان لیدلی دی

ستابخت خومې رقیبه دغه شان لیدلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلوهارپه غاړه محبوباشوه راحضوره
بلبله دا وطن مې ګلستان ليدلی دی

کارغان به پکښې نه وي بلبلان به پکښې وي
باغونه به سمسوروي ماباغبان ليدلی دی

داتوره شپه به خدای کاندی په مونږ باندې سبا
سپين مخ مې چې سباغوندې روښان ليدلی دی

تعبيرېې کړی ما، په ظالمانوبه چپه شي
چپه کاکل مې خوب کښې دجانان ليدلی دی

مهاربه دې په پوزه شي دسروزروخاونده
په سروشونډودپاسه مې پېزوان ليدلی دی

زه پټې سترګې نه يمه په هرڅه اوس پوهېږم
په خلاصوسترګوباندې ماجهان ليدلی دی

عمل چې وي ازاد اوانتقادپکښې بندې وي
ماهلته دظلمونوسخت طوفان ليدلی دی

له دامه که دې خلاص کړم په قفس کښې دې ايسارکړم
صياده! ماخوځورنګه زندان ليدلی دی

که هريورانه وژنې خيال اوفکرمې مه وژنه
په دې کښې مې وطن ته لوی تاوان ليدلی دی

انسان*

زه جسم نه يمه ماروح ددې جهان وګڼه

تيټ مې مه بوله بام دخونې مې آسمان وګڼه

دخاوروکټوپه تخت ناست يم په هواکښې ګرځم

ټول حيوانات مې دي تابع ماسليمان وګڼه

تياره کښې نه يم په آسمان کښې مې ډيوه بلېږي

دآسمان واړه ملايک مې شاګردان وګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

داتېول نقشونه دجهان اومختلف رنګونه

زما په ذوق او ارادې پسې روان وګڼه

په کايناتوباندې زه هرقسم لوبې کوم

بحروفضامې ديوې مندې ميدان وګڼه

شکايت نکړم له آسمانه خه ګيله نلرم

زما له لاسه دفلک خيرې ګرېوان وګڼه

سره له دومره اقتداره چې قدرت راکړی

په نری تارکښې مې دزلفوآوېزان وګڼه

دښکلومينه مې په عقل وفکرلوبې کوي

چې ستا وربل شي پريشان ماپريشان وګڼه

دعشق پنجونه نه خلاصېږم دلښکروپه زور

دايازمينه کښې اسيرشهنشاهان وګڼه

دليلى يواشارات بس دى دعاقل دپاره

دعشق سوداکښې ليوني دېرهوښياران وګڼه

دعشق اومينې په حرم کښې زه لوى شوى يمه

خوک چې بې مينې ژوندکوي هغه حيوان وګڼه

چې دجما ل دېوه شوه بله پتنګان شوه پيدا

لومړى پتنګ ددغې شمع ته انسان وګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه جوړشوه؟

زماداآه له حرارته دوزخونه جوړشوه
له تورلوګی نه يې داپورته آسمانونه جوړشوه

اوښکې له سترګو اوخولې زماله وچولي نه
چې تويې شوې دخدای په لارکښې جنتونه جوړشوه

چې سرمی ټيټ کړخپل ګريوان ته دمعناپه لټون
له يوه څاڅکی راته لوی لوی دريابونه جوړشوه

لکه غواص چې شوم غوټه دمعرفت په قلزم
هرې قطرې نه بې حسابه ګوهرونه جوړشوه

دزړګي سترګې مې کړې خلاصې دجانان په لورې
شعوربيناشو ذوق پيداشو اوشعرونه جوړشوه

چې آبادی ته مې کړه مخه ټول جهان شو ګلزار
له سپېروخاوروښايسته ښکلي ښارونه جوړشوه

سره او سپين ماچې په نظردمحبت وليدل
ښکلوته هاراوپادشاهانوته تاجونه جوړشوه

مونږ کړه له خاورونه راوپورته زر په خاوروکښې و
زرودپاره ولې مونږ څخه مريونه جوړشوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپله لاسه بتان جوړکړم بندګي يې کوم
باطل خدايان راته دوهم له مضمونه جوړشوه

نه وم خبرچې څه کوم دخه مقصددپاره
رانه په لوبوکښې اتوم څخه بمونه جوړشوه

عدالت***

فرق دحق اودباطلولوی حکمت دی
ددماغ اوزړه همدغه عبادت دی

چې صادق اوخاين بېل کړي يوله بله
اوس په کار مونږته همدومره بصيرت دی

بې له علمه بې له عدله بې له رحمه
په چاباندې رواکله حکومت دی

که مې څوک په لښته ووهي ظالم دی
که قانون مې غوڅوي سرعدالت دی

ديوه شخص نوکري خوغلامي ده
لوی عزت دخپل وطن اوقام خدمت دی

چې خپل ځان ګڼي خادم دخادمانو
په دې رازبنه پوهېدلی نن" الفت" دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ماموران*

زمونږ په محله کښې يودوه کوره ماموران دي

تنخواه اوپه رتبه کښې څه فرق نلري يوشان دي

خوراک ديوه هره شپه نرۍ وريجې چرګان دي

د ورځې کبابونه سالنونه نورشيان دي

دبل ماموريه کورکښې ماشومان ګورم چې ژاړي

پخ کړي يې پيتې وي دوی شورواله موره غواړي

سل رنګه نعمتونه دهغه کورکښې پخيږي

ميوې لمدې اووچې پکښې هروخت پيداکيږي

دښارمامورين واړه دهغه کورکښې عذريږي

دښې ډوډۍ صفت يې مجلسونوکښې تل کيږي

سهار يې په کاله کښې پراټې شودې هګۍ وي

په هره ورځ پيروی شيرچايونه په چرګۍ وي

دابل ماموركره كله سابه كله شورواوي

په مياشت کښې دې يو دوه ځله نرۍ وريجې رواوي

مدام دپوروړو، ورسره غم وسوداوي

يوه تنخوا تربلې نه رسيږي حال يې داوي

هغه څنګه ماموردی ددې بل ولې داحال دی

دغورخاوندانونه زما دارنګه سوال دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کار اولیاقت کښې دی هغه ځنې بهتردی

هغه په پیسوباندې په هرځای کښې معتبردی

پخپلو سوغاتوپه لویوخلقو زورور دی

رشوت په رشوتونو هضموې دایې هنردی

کارغه دې خوري مرداري هریوواییي چې بلبل دی

دپوهې صفتونه یې کوو مګرجاهل دی

دخپل آمرپه مخکښې نه پوهیږم څه پرې کیږي

سم نشي دریدلی ډیرکریږي اوتیتیږي

سرتیټ غاړه کږه شي لاس سیني نه نه بیلیږي

اوضاع اوحرکات یې تیټ اوپست رامعلومیږي

زمونږ په مامورینو کښې دارنګه ماموران شته

په دغوصفتونومدیران اوحاکمان شته

راځئ هغه ماموراوداماموره جلاکړو

دایوهرځای کښې وستا یودابل هرځای رسواکړو

دښوبدوتمیزوکړو دحق جذبه پیداکړو

لایق اونالایق وپیژنووطن رڼاکړو

ترخوبه پټووسترګې په دغسې کسانو

قلم پسې راواخلئ دوطن ویښوځلمیانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق جذبه***

دحـــــق جذبــــــه ده چــــي پـــــه ځــــوی دپلاربوتـــــان مـــــاتوي

یـــــوه ســـــړي بانـــــدې طلســــم دجهـــــان مــــــاتوي

دســـــــکندرله ســــــده تینــــــک دی یوپـــــه ســـــله تقلیــــد

دارازســـــــدونه خاونـــــدان دتینـــــک ایمـــــان مـــــاتوي

دخـــــــوف اوطمـــــــع محبــــــت اوعـــــــداوت قیدونـــــه

کـــــه هرچامـــــات کـــــړه هغــــه مکردشـــــیطان مــــاتوي

دافلاطــــون پــــه حکمـــــت نـــــه کیـــــږي دحـــــق پالنـــــه

لښـــــکر دظلـــــم ومعصـــــیت ابـــــن عمـــــران مـــــاتوي

پــــه عقـــــل نشـــــي لـــــوی کارونـــــه پــــه جـــــذباتوکیږي

بدنظامونـــــه دجنــــــون اوعشـــــق طوفـــــان مـــــاتوي

دپلارنیکـــــه پــــه قـــــدم مــــه ځــــه حقیقـــــت پســـــې ځـــــه!

هغــــه دودپربـــــړده چــــې حکمونـــــه دقـــــرآن مــــاتوي

خپلوپردونـــــــــه مجردشـــــــــه لحاظونـــــــــه مــــــــه کــــــــړه
دحــــــــــــــق ورمیږمراعاتونـــــــــــه دانســـــــــــان مــــــــــــاتوي

خاورې اوګردونه

(۱)

کـــــه ځنــــدې کلــــه جــــامې خپلــــې لــــه خـــــاورو

تــــــه پـــــــوهیږې؟ چـــــــې ګردونوکښـــــــې دلارو

راځي هسې يومېلمه له کوم هېواده

چې يې خپل کالي ښنډلي په ښووارو

(۲)

له کوم لوري راروان يوجهان ګردو

مخ اوخټ باندې يې پروت دلارې ګردو

ماوې ښه دې وليدل په دې جهان کښې

ويلې دومره شومه په چې جهان ګردو

(۳)

له دې خاوروشوه پيداډېرعالمونه

چې آبادې کړه لوی کلي لوی ښارونه

يوځوورځې يې دژوندسندرې ووې

بېرته خاورې شوه اوچت يې شوه ګردونه

(۴)

کلی وران وخوباقي يې لا آثارو

يومرغه په دېوا ل ناست دايې ګفتارو

دغه زوړديوا ل چې ګورئ په يووخت کښې

جوړونکی دکورنوپوخ معمارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

لکه بوی چې له ګلشنه راجداشي
یابخار له دریابونو په هواشي
یوه ورځ به هم زمونږ له خاورو دوړو
یوګرد پورته له صحرانه ددنیا شي

فرد او ملت

(۱)

په زرګونو کلوړونو دکړي ملتونه
په قرنو قرنو ځملي وي ولسونه
د افرادو دعروج هسې مثال دی
لکه وي چې دریابو نوکښې موجونه

(۲)

په اسلام کښې فرد تابع دجمعیت دی
دملت اجماع قانون دشریعت دی
پس دخدای اودرسول له امرونهی
دښوومعیارفکردملت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم اوپوهه

(۱)

بصیرت اوعلم نشته په کتاب کښې
که څه نه وي دمغزوپه پېچ وتاب کښې
علم او پوهه بل شی نه دی بینایي ده
خوشې ناست یې پټې سترګې په محراب کښې

(۲)

پوهه ټوله راوتلې له مغزوده
هسې نه چې په دې ډېروکتابوده
په نظرکښې که دقت صحیح سنجش وي
علم زیرنده ددغسې کتوده

سړیتوب

دتوتیانو له وینا دامعلومېږي
چې خبروباندې څوک نه سړی کېږي
سړی نه دی چې یې کاردسړونه وي
په خبروکه هرڅومره ښه پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدردي

پتنګ نه دی په ډیوه چې ستي نشي
بلبل نه دی چې په ګل فریادي نشي
زړه یې مه بوله تورکانۍ دصحرادی
په لیدو د زخمي زړه چې زخمي نشي

سیاست

سیاست دمطلب سرته رسول دی
په تدبیراوفکربانديې کارکول دی
خپلوټولوکوښښوخپلونقشونه
مستقیمه نتیجه نه اخیستل دی

بې قدري

لکه ګل دبیانان هسې لویږم
څوک مې نه ویني په سترګوچې څه کیږم
دښایست قدرمې هیچاسره نشته
دانسان وتش نظرته هوسیږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیمرکراسي

پرســــــتش دیــــــوه تـــــن بـــــت پرســـــتي ده
دمســـــــــلک پیـــــــــروي لویـــــــــه ازادي ده
پـــه کـــوم ځـــای کښـــي چـــي یـــوفکرکړي کارونـــه
هلتـــــه خوشـــــي مهمـــــل لفـــــظ دیموکراســـــي ده

دروح اطمینان

هغـــــه ځـــــای کښـــــي وي دژونـــــد واړه خوندونـــــه
چـــي خـــوک نـــه وینـــي څـــه زجربـــي قانونـــه
اطمینـــــــــــان دروح اوفکرهلتـــــــــــه بویـــــــــــه
چـــــي اصـــــول اوقـــــوانین کـــــوي کارونـــــه

صبر

(۱)

ځینـــــي وایـــــي صـــــبرغم کښـــــي نـــــه ژړل دي
داولادپـــــه مړینـــــه ړیـــــره نـــــه شـــــکول دي
کـــــه صـــــحیح معنـــــایي غـــــواړي زمـــــا جانـــــه
پـــــه سختیوکښـــــي دخپـــــل ځـــــان نـــــه بایلـــــل دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

صابرنه دی که زحمت نه څوک ویرېږي

یا هرشي ته لکه وورکی هوسېږي

بې صبري ده چې بېځایه خوشحالی کړی

یاڅوک زیات له ضرورته په قارېږي

ددنیا قانون

یوه ورځې سحروې په خنداکښې

داقانون مدام جاري دی په دنیاکښې

چې ضعیف دزورورخواکښې ورکیږي

لکه ورکه چې سپوږمی شوه دلمرخواکښې

یوسف اوزلیخا

ته یوسف نفسي ارزو دې زلیخاده

ستاپه برخه غلامي ددې لیلا ده

که خپل ځان دې ورنه خلاص کړپادشاهي ده

که یې خوښې ته ځان وسپارې ګناه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر او مینه

مینه تل اوسي د زړو لاندې کوروکښې
فکر وي د دماغونو بنګلوکښې
په لوړ کور کښې که څه عقل فکر غواړي
محبت مه لټوه لوړو قصروکښې

آشنايي

له غموسره مې هومره آشنايي شوه
چې يې اوس راته مشکله جدايي شوه
له ترخو زړه نه صبريږي چې عادت شي
دښمن هم سړی ته خوږشي چې ياري شوه

فکر او کار

(۱)

چې له لرې سړی کاندي سنجشونه
کارته نه رانزدې کيږي کړي فکرونه
له دې فکراوسنجشه پيداکيږي
دماغونوکښې سودازړوکښې غمونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

بې له فکرچې ځوک کارکړي خوشې زيارکړي

چې بې کاره کړي فکرونه ځان به خوارکړي

چې عمل اوفکريوله بله بېل شي

عمل خوارشي فکر ورکه سمه لارکړي

بې خبري

(۱)

په ګودرپيغلومنګي خپل ډکول

يومنګی دډکېدووخت کښې ويل

تېري نه يواوبه ځکوخونه پوهېږو

چې څه رازبه وي دتېرې اوبه ځکل

(۲)

په رښتيا چې ځوک منګی غوندې ډکېږي

ورو ترږوله احواله څه خبرېږي

په کندوانوځوک پېره نه شي اچولی

که په لوره دخوارانو نه پوهېږي

علت او سبب

هسې وايي سوی پتنګان

چې مونږ پېژنوسيزونکی دخپل ځان

مونږله شمع، شمع اورله تيلی واخيست

تيلی واخيست اورله لاسه دانسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهقانه

(۱)

ستا دلاس ګل ته بلبله خوشحالیږي
ستاله باغه دبهارورمه تاویږي
ښایسته جوني ړدي ستاګلان وربل کښې
بوراګان دي په ګلونوتپریږي

(۲)

ګوره پري نړدي داځمکه هسې شاړه
دنیاده ستا دغوايي په ښکرولاړه
ن ملاتیټه کړه خپل کارته غفلت مکړه
بیا پخپل چمن کښې ګرځه هسکه غاړه

شعر

چې په جهان کښې نوراني روښانه لمرپيداشو
فکر او ذوق سره یوځای شوه ښه نظرپيداشو
ښایست یې ولیده دعشق پکښې اثرپيداشو
له دغوټولونه بیاشعراوهنرپيداشو

مات کودړی

(۱)

دګودرپه غاړه پروت و مات کودړی
ویلی زه وم روغ منګی کلال جوړکړی
دلته لوبوکښې زه مات یوه ځلمی کړم
یوې پیغلې په اوروومه راوړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

دجهان هره ذره کښې عشق عیان دی
مات کودړی سره هم دعشق داستان دی
ډیرمین په دې ګودردي یوځای شوي
ډېرمنګي دلته مات شوي لېدبیان دی

خوشحالي

کوروکلي کښې سکوت اوقراري وه
چې کتل مې په کوخوکښې خوشحالي وه
یوناڅاپه راپیداکوم لیوني شو
ماشومان ورته راغونډشوه خوشحالي وه

تور او سپین

که مې سرشي دهاتي له پښولاندې
که له پاسه مې راغورځوي دلاندې
تورته سپین نشم ویلی سپین ته تورزه
دااميدديې خوک له مانه هيڅ نه کاندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعراو حکمت

(۱)

په رڼا کښې دلمرخومره لوی حکمت دی
ژونددپاره ډېرضروردا حرارت دی
مګرګوره دآسمان سپینې سپوږمۍ کښې
خاوند ایښی دجمال شعري کیفیت دی

(۲)

په رڼاکښې که دلمردژوندګوهرشته
دسپوږمۍ رڼا کښې بل کیف واثرشته
په جهان کښې دي ضروردواړه خیزه
ځکه دلته شپه او ورځ شام وسحرشته

سپین او تور دیوان

(۱)

چې څه کړی په جهان کښې سلیمان دی
مالیدلی په قدرت کښې دانسان دی
په رښتیا که ته څه کاروڅنې واخلې
شپې او ورځې هغه سپین اوتوردیوان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

څه چې غوښتی سلیمان دسبا ښارنه

ته یې مومې دسبا ورځې له کارنه

دبلقیس تخت به دسترګو رپ کښې راوړی

دا امیدکېږي دشپو ورځوله زیارنه

حقیقت

(۱)

کبان وایي ژوندپیدادی له دریابه

سمندروایي چې دی داورله تابه

لټوي یې دهوامرغان هواکښې

حقیقت ورک دی ددهرله کتابه

(۲)

بلبل وایې دګل رنګ دی دستایلو

نسیم وایې خوشبویې بویه دوړلو

فیصله درنګ وبوی شوله مشکله

سرګردانه کړ نسیم شوردبلبلو

(۳)

ځینې وایي غوټۍ خاندي هوسیږي

زړه تنګی نه نجات مومي چې غوړیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځيني نوروايي له ډيرې زړه تنګۍ نه
زړه يې چوي اوګريوان يې څيرى کېږي

ثواب

دبداى ثواب دوړى مېرول دى
دفقيرثواب روژې خداى ته نيول دى
غازي وژني بل سړى ثواب دپاره
دشهيدثواب خپل ځان په بل وژل دى

دشاعرشعار

په سرکښې فکردوطن په زړه کښې مينه ديار
دزوراوظلم لوى دښمن دازادۍ طرفدار
په حق ويلوماتوي بت اوطلسم دډار
شاعر دپاره مناسب دى همدغسې شعار

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالفت پیژند ګلوي او ژوند پېښې

ګل پا چاالفت په ۱۲۸۸ هجري ش ۱۹۰۹ ع کښې دلغمان د عزیز خان په کڅ کښې زیږیدلی دی.

پلار یې میرسید پاچا اونیکه یې سید فقیر پاچا دی.

په ۱۳۱٤ کښې د انیس په اداره کښې کاتب شو.

په ۱۳۱٥ کښې د انجمن ادبي غړی.

په ۱۳۱٦ کښې د انجمن ادبي له غړیتوب سره د زیری د جریدې چلوونکی هم و.

په ۱۳۱۸ کښې د پښتو ټولنې د صحافت د مدیر مرستیال.

په ۱۳۱۹ کښې د پښتو ټولنې د لغاتو او قواعدو د څانګې مدیر.

په ۱۳۲۰ کښې د اصلاح د ورځپاڼې مشاور او بیا د پښتو ټولنې عمومي مبصر او د کابل مجلې چلوونکی.

په ۱۳۲٥ کښې د اتحاد مشرقي (ننګرهار) د جریدې مدیر.

په ۱۳۲۷ کښې په ننګر هار کښې د قبایلو عمومي مدیر.

په ۱۳۲۸ کښې د جلال آباد د خلقو له خوا د ملي شورى په (۷) مه دوره کښې وکیل شو او په ملي شورى کښې د دوهم معاون په حیث وټاکل شو.

په ۱۳۳۱ کښې د لغمان د قرغیو خلقو د شورى اتمی دورې ته وکیل وټاکه.

په ۱۳۳٤ کښې د جلال اباد له خوا د لویې جرګې وکیل وټاکل شو.

په ۱۳۳٥ کښې په لومړی رتبه د پښتو ټولنې رئیس مقررشو او د پوهنی دوزارت د عالي شورى په غړیتوب ومنل شو.

همدارنګه د حقوقو دپوهنځی او د ادبیاتو د پوهنځی د پښتو استادي هم وربه غاړه شوه.

په ۱۳۳۸ کښې د افغان او شوروي د دوستۍ ټولنې رئیس هم شو.

د ۱۳۳۰ د جوزا له میاشتی د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس د ملي جریدې د امتیاز خاوند هم و، چه د لیکوالۍ ډیر زیات کار د ده په غاړه و او د فارسی اوپښتو مضامینو په لیکلو اوتهیه کولوکښې ئې درنه برخه درلوده چه ډیرې زیاتې مقالې یې په دې جریده کښې په مستعارو نومو اوبې نومه یا د اداری په نامه نشر شوي.

د ده چاپ شوی لوی او واړه کتابونه دادي:

١- دپسرلی نغمه.

٢- بله ډیوه.

٣- لغوي څېړنه.

٤- پښتو سندرې.

٥-عالي افکار.

٦- څه لیکل یا لیک پوهه.

٧- ادبي بحثونه.

٨- پښتوکلی پنځم جلد اول ټوک.

٩- پښتو کلی پنځم جلد دوهم ټوک.

١٠- د آزادی پیغام.

١١- غوره اشعار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲- لوړخيالونه او ژور فکرونه.

۱۳- منطق.

۱٤- غوره نثرونه.

۱٥- املاء او انشاء.

۱٦- ليکوالی (املاء او انشاء) دوهمه طبع چه له پخوا نه پکښې ډير زياتوالی راغلی دی.

۱۷- نو سبک او نوی ادب.

۱۸- د زړه وينا.

هغه کتابونه ئې چه تر اوسه نه دي چاپ شوي.

۱- نوی څرک (دپښتو لغاتو مقايسه له نورو ژبوسره).

۲- څه ګورم او څه اورم؟

۳- اجتماعي نظريات.

٤- ښه لمسون.

٥- د ټولنې علم (ترجمه).

٦- د موفقيت لار (ترجمه).

نورو هيوادو ته رسمي سفرونه:

۱- د ۱۳۳٦ د حمل په ۳ مه د يوه هيئت په مشرۍ پيښور ته تګ د رحمن بابا د قبر جوړولوپه غرض.

۲- د ۱۳۳٦ د ثور په ۲۸ مه د يوه کلتوري هيئت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د کلتور د وزارت په بلنه.

۳- د ۱۳۳٦ د اسد په ۲۹ مه د يوه هيئت په غړيتوب مونشن ته تګ د مستشرقينو په ۲٤ مه کانګرس کښې د شمول په غرض.

٤- د ۱۳۳۷ د ميزان په ۳ مه تاشکند ته د يوه هيئت په غړيتوب د اسيائي او افريقائي ليکوالو په کنفرانسونوکښې د ګډون په غرض.

٥- ۱۳۳۹ د ثورپه ۸ مه د يوه هيئت په مشرۍ اتحاد شوروي ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.

٦- ۱۳۳۹ د اسدپه ۱٥مه د يوه هيئت په مشرۍ مسکو ته تګ دمستشرقينو په ۲٥ مه کانګرس کښې د ګډون په غرض.

۷- د ۱۳٤۰ د ثور په ۹ مه د يوه هيئت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.

په دغو سفرونوکښې يې دا ځايونه ليدلی دی.

مسکو- لېننګراد- سوچی- باکو- دوشنبه- تاشکند- کيف- ولګا ګراد- تفليس- سمرقند- مونش- تهران- پيښور.

په دي سفر ونوکښې يې په رسمي دعوتونوکښې ډيري وينا وې کړی اوکنفرانسونه ئې ورکړيدی.

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library